

OCENA
STANU SANITARNEGO
POWIATU RAWSKIEGO
ZA 2023 ROK

I. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ POWIATU RAWSKIEGO ZA 2023r.

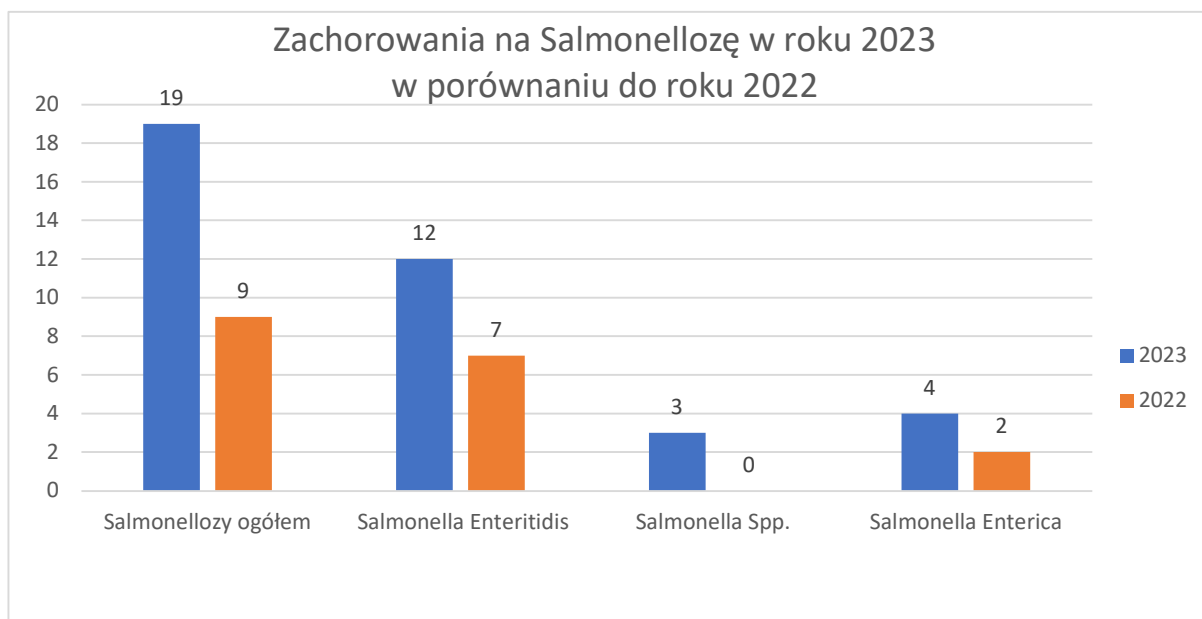
Sytuacja epidemiologiczna powiatu rawskiego w roku 2023 w zakresie chorób zakaźnych była zróżnicowana w zależności od rejestrowanych jednostek chorobowych w porównaniu do roku 2022.

W analizowanym okresie sprawozdawczym zarejestrowano wzrost zachorowań na bakteryjne zatrucia pokarmowe wywołane pałeczką Salmonella, szkarlatynę oraz krztusiec.

Spadek zachorowań odnotowano w przypadku nowo wykrytych zakażeń HIV, zachorowań na AIDS, SARS CoV-2 oraz bakteryjne i wirusowe zakażenia jelitowe.

Analizując pozostałe jednostki chorobowe zachorowalność utrzymywała się na poziomie porównywalnym z rokiem 2022.

1. Choroby szerzące się drogą pokarmową – Salmonelloza

W analizowanym okresie sprawozdawczym zarejestrowano **19** przypadków zachorowań na bakteryjne zatrucia pokarmowe wywołane pał. Salmonella (wsp. zap. 19,3) to jest **prawie 2 razy** więcej niż w roku 2022, w którym zarejestrowano **9** przypadków zachorowań na Salmonellozę. Większość zachorowań na Salmonellozę w roku 2023 wystąpiła w środowisku domowym i dotyczyła zarówno osób dorosłych jak i dzieci w przedziale wiekowym od **10** miesięcy do **75** lat.

Pięć przypadków zachorowań pochodziło z ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych zarejestrowanych przez inne stacje sanitarne. **Trzy** zachorowania zarejestrowane przez PSSE w Otwocku – były spowodowane spożyciem ciastek „ptyś” wyprodukowanych w Otwocku, zakupionych na naszym terenie.

Dwa przypadki zarejestrowano w ognisku zachorowania prowadzonym przez PSSE w Żyrardowie - dotyczyły osób z powiatu rawskiego, które zatręły się podczas imprezy rodzinnej na sali bankietowej w powiecie żyrardowskim.

2. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

W roku 2023 zarejestrowano:

- **24** przypadki bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridium difficile* (wsp. zap. 51,9). Wszystkie przypadki były hospitalizowane, dotyczyły **23** osób dorosłych w przedziale wiekowym 29-79 lat i **jednego** dziecka w wieku 2 lat (w 2022r. - **21** przypadków wsp. zap. 45,0);
- **17** przypadków zachorowań z rozpoznaniem biegunka i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (wsp. zap. 36,7), w tym **3** przypadki wśród dzieci do lat 2, t.j o prawie **4 razy mniej** niż w roku 2022, w którym odnotowano **64** przypadki, w tym **22** wśród dzieci do lat 2.
- **po jednym przypadku** zachorowania na bakteryjnie zakażenia jelitowe wywołane przez *E. coli* i *Campylobacter* – jednostek chorobowych nie rejestrowanych w roku ubiegłym.

3. Wirusowe zakażenia jelitowe

W roku 2023 zarejestrowano:

- **34** przypadki wirusowych zakażeń jelitowych, (wsp. zap. 137,4) w tym **8** przypadków wśród dzieci do lat 2 (rok 2022 - **64** przypadki, w tym **22** wśród dzieci do lat 2, wsp. zap. 37,4).

4. Choroby wieku dziecięcego

W odniesieniu do zachorowań na choroby wieku dziecięcego w roku 2023 w porównaniu z rokiem 2022 odnotowano:

- **nieznaczny spadek** zachorowań na ospę wietrzną – rok 2023 - **171** zarejestrowanych przypadków, w tym **jeden** hospitalizowany (wsp. zap. 369,7), rok 2022 – **191** przypadków, **brak** hospitalizacji (wsp. zap. 410).

- **ponad 2 krotny wzrost** zachorowań na szkarlatynę - rok 2023 – **14** zarejestrowanych przypadków (wsp. zap. 30,3), rok 2022 – **6** przypadków (wsp. zap. 12,9).

Ponadto zarejestrowano **4 zachorowania** na krztusiec (wsp. zap. 8,6), jednostki chorobowej nie notowanej w roku ubiegłym. Zarejestrowane przypadki dotyczyły **3** dzieci w przedziale wiekowym do 1 roku do 3 lat oraz **1** osoby dorosłej w wieku 67 lat.

Nie zarejestrowano przypadków zachorowań na inne choroby wieku dziecięcego t.j. poliomyelitis, ostre porażenie wiotkie do lat 14, różyczka, świnka, ospa prawdziwa.

5. Choroby przenoszone drogą płciową

W odniesieniu do zachorowań przenoszonych drogą płciową odnotowano **dwa** przypadki zachorowania na kiłę. **Brak** przypadków zachorowań na rzeżączkę. Z kolei w roku 2022 zarejestrowane zostało **jedno** zachorowanie na rzeżączkę, **nie rejestrowano** zachorowań na kiłę.

W analizowanym okresie odnotowano **3** przypadki nowo wykrytych zakażeń HIV (wsp. zap. 6,5), z czego **2** dotyczyły uchodźców z Ukrainy. **Nie zarejestrowano** zachorowań **na AIDS**. Natomiast w 2022 roku odnotowano **13** przypadków nowo wykrytych zakażeń HIV (wsp. zap. 28,1) i **2** przypadki zachorowania na AIDS (wsp. zap. 4,3) - wszystkie zarejestrowane przypadki dotyczyły uchodźców z Ukrainy.

6. Wirusowe zapalenia wątroby

W roku 2023 odnotowano **3** przypadki (wsp. zap. 6,5) zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby typu C, w roku 2022 były to **2** przypadki (wsp. zap. 6,4). Spośród wszystkich zarejestrowanych w roku 2023 przypadków - **2** dotyczyły kobiet w ciąży (WZW typu C wykryto w trakcie badań przesiewowych) – **1** przypadek dotyczył mężczyzny, który miał wykonywaną diagnostykę kliniczną pod kątem innego schorzenia.

Zarówno w roku 2023 jak i w 2022 **nie zarejestrowano** zachorowań na WZW typu B.

7. Zachorowania na choroby odzwierzęce

W 2023 r. odnotowano **14** przypadków zachorowań na boreliozę (wsp. zap. 30,3), w 2022r. było to **17** przypadków (wsp. zap. 36,3). Wszystkie zarejestrowane w roku 2023 zachorowania dotyczyły osób dorosłych. W większości przypadków podstawą do rozpoznania zachorowania był objaw kliniczny w postaci rumienia wędrującego pojawiającego się zwykle w ciągu 7–14 dni od narażenia.

8. Styczność i narażenie na wściekliznę

W 2023 roku zarejestrowano **54** przypadki pokąsań ludzi przez zwierzęta (wsp. zap. 116,8), tj. o **8 więcej** niż w roku 2022, w którym to zarejestrowano **46** pokąsań (wsp. zap. 98,7). Wszystkie zarejestrowane przypadki dotyczyły pokąsań przez zwierzęta domowe (psy, koty). Na **49** przypadków **34** dotyczyły pokąsań przez zwierzęta znane, w tym **9** przypadków dotyczyło pokąsań przez zwierzęta własne.

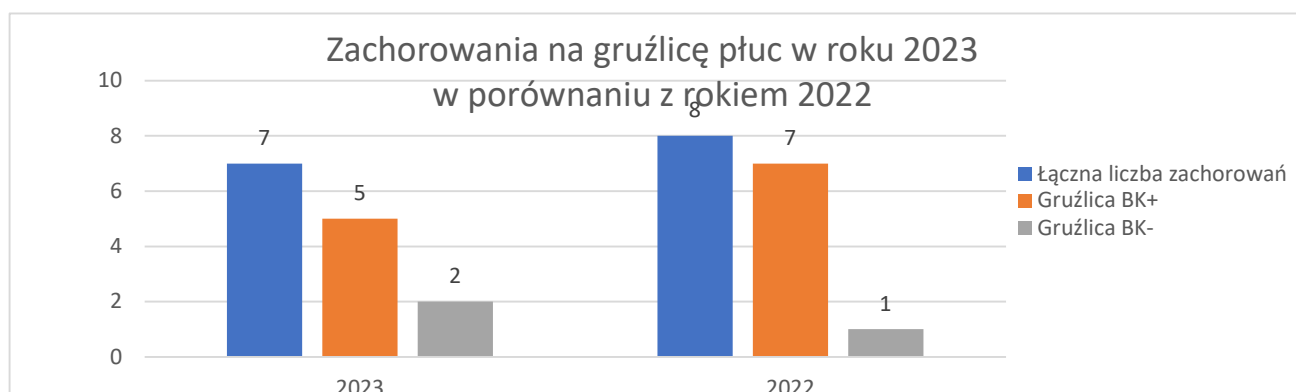
W **czterech** przypadkach pokąsań zwierzęta padły po incydencie pokąsania, z czego w **dwóch** przypadkach pobrano mózgowie w celu wykonania badania w kierunku wścieklizny, wyniki były ujemne.

17 osobom zalecono szczepienie p/wściekliznie tj. o **8 więcej** niż w roku 2022.

9. Gruźlica

W 2023 roku na terenie powiatu rawskiego zarejestrowano **7 przypadków** zachorowań na **gruźlicę płuc** (wsp. zap. 15,1) to jest o **1 przypadek** mniej niż w roku 2022 (**8 przypadków**, wsp. zap. 17,7). Ponadto w analizowanym roku sprawozdawczym odnotowano jeden zgon spowodowany tą chorobą.

Wszystkie zarejestrowane w roku 2023 przypadki dotyczyły osób dorosłych - 2 kobiet i 5 mężczyzn w przedziale wiekowym 39 – 79 lat. **Jedno** zachorowanie dotyczyło obywatela Ukrainy. **5 z 7** zarejestrowanych przypadków dotyczyło gruźlicy płuc potwierdzonej bakteriologicznie tzw. gruźlicy prątkującej, w przypadkach tych chorzy zostali poddani obowiązkowej hospitalizacji zgodnie z § 2 pkt 1 rozporządzenia MZ z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie chorób zakaźnych powodujących powstanie obowiązku hospitalizacji, izolacji w warunkach domowych, kwarantanny lub nadzoru epidemiologicznego.

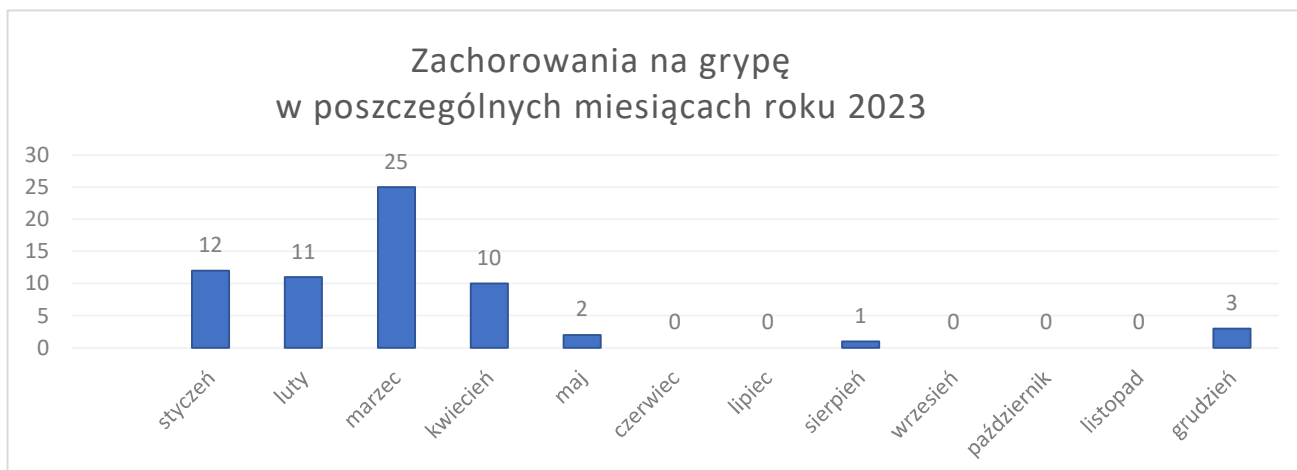

10. Grypa i zachorowania grypopodobne

W analizowanym roku sprawozdawczym dokonano dwóch zmian w sposobie raportowania przypadków zachorowań na grypę i zachorowań grypopodobnych.

Z dniem 25 lutego 2023 roku weszła w życie nowelizacja rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie zgłaszania podejrzeń i rozpoznania zakażeń chorobami zakaźnymi oraz zgonów z ich powodów, wprowadzająca obowiązek sprawozdawania zachorowań wywołanych wirusem grypy potwierdzonych dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego. Ponadto z dniem 7 lipca 2023r. weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów znoszące obowiązek składania przez placówki medyczne do Państwowej Inspekcji Sanitarnej meldunków o zachorowaniach i podejrzaniach zachorowań na grypę, co spowodowało, że od lipca zaczęto rejestrować tylko i wyłącznie przypadki zachorowań na grypę potwierdzone dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego lub badaniami laboratoryjnymi, nie rejestrowano zachorowań grypopodobnych.

W całym 2023 roku zarejestrowano **64** przypadki zachorowań na gripę potwierdzone dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego lub badaniami laboratoryjnymi (wsp. zap. 138,4), z czego **7** przypadków zachorowań wymagało hospitalizacji. Ponadto do 7 lipca 2023r. zarejestrowano **2559** przypadków zachorowań grypopodobnych.

10. Zakażenia wirusem syncytialnym układu oddechowego (RSV)

Z dniem 1 marca 2023 roku Minister Właściwy ds. Zdrowia dodał do wykazu chorób zakaźnych objętych obowiązkiem zgłaszania do organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej zakażenia wirusem syncytialnym układu oddechowego (RSV).

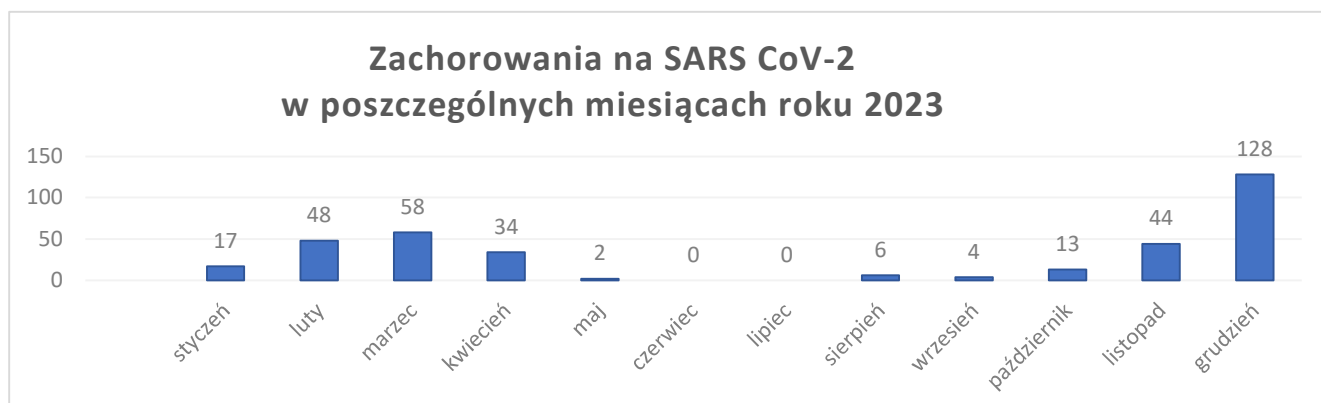
W roku 2023 na terenie powiatu rawskiego zarejestrowano **17** przypadków zakażeń wirusem RSV potwierdzonych dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego lub badaniami laboratoryjnymi (wsp. zap. 36,6), w tym **4** przypadki hospitalizowane. Sposób wszystkich odnotowanych przypadków 13 dotyczyło dzieci, w przedziale wiekowym od 6 miesięcy do 5 lat.

11. Zachorowania na SARS CoV-2

Podobnie jak na świecie, tak i w Polsce i na terenie powiatu rawskiego odnotowano znaczący spadek zachorowań na COVID-19.

W roku 2023 na nadzorowanym terenie zarejestrowano **354** przypadki zachorowań na SARS CoV-2 (wsp. zap. 765) w tym **13** hospitalizacji, w roku 2022 było to **2100** przypadków zachorowań (wsp. zap. 4540) w tym **113** hospitalizacji. W roku 2023 **nie zarejestrowano** przypadków zgonów spowodowanych zachorowaniem na SARS CoV-2, podczas gdy w roku 2022 było ich aż **28**.

Z uwagi na znaczący spadek liczby zakażeń, hospitalizacji i zgonów spowodowanych SARS-CoV-2 z dniem 5 maja 2023 r. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ogłosiła koniec pandemii COVID-19, a z dniem 1 lipca 2023 r. na terenie Polski został zniesiony stan zagrożenia epidemicznego spowodowany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

ANALIZA WYKONAWSTWA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Na podstawie posiadanych danych od świadczeniodawców t.j. rocznego sprawozdania ze szczepień ochronnych dokonano analizy stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży w powiecie rawskim, która wykazała, że w 2023 roku wykonawstwo obowiązkowych szczepień ochronnych przeciwko chorobom zakaźnym wyniosło **95,5%**, czyli nieco powyżej progu uznawanego przez ekspertów za dolną granicę gwarantującą odporność zbiorowiskową (95%), zaś odpowiednio w roku 2022 było to **94,2%**.

W porównaniu z rokiem 2022 sytuacja zaszczepienia na poszczególne choroby zakaźne w roku 2023 przedstawia się następująco:

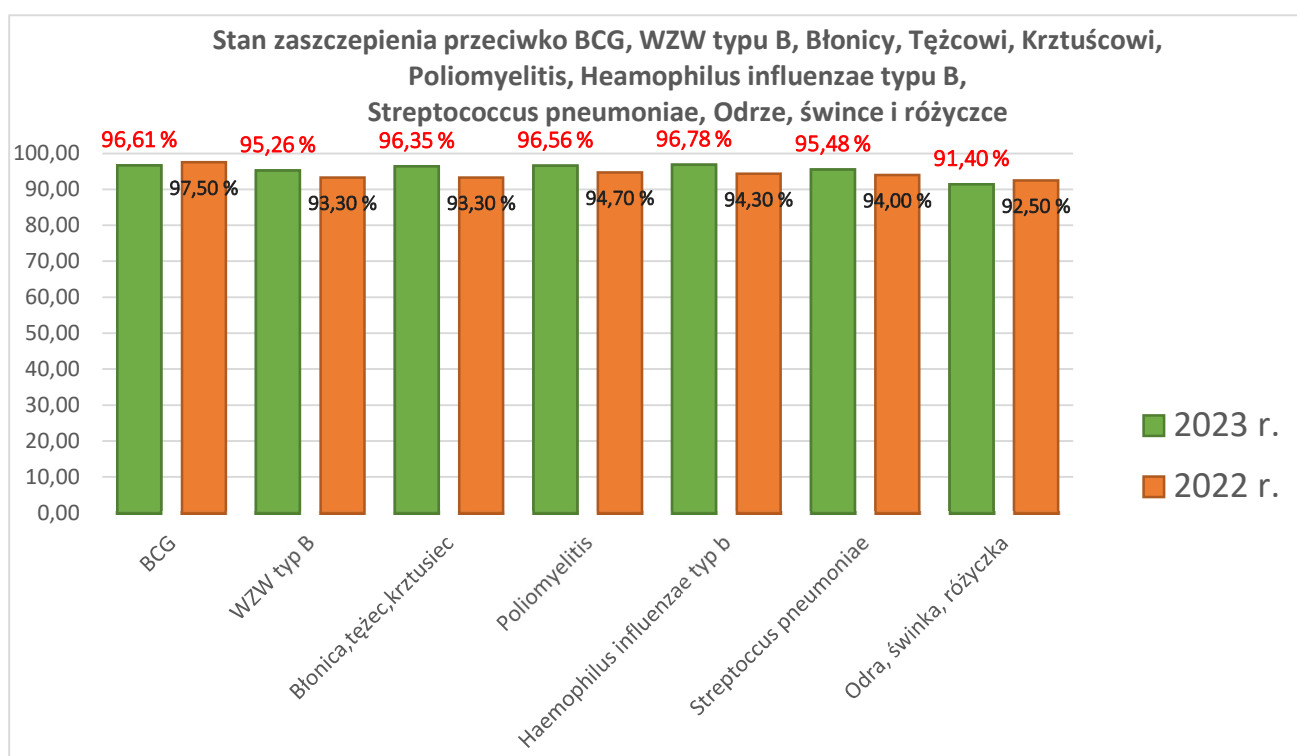
Szczepienia zalecane:

Oprócz szczepień obowiązkowych (bezpłatnych) zawartych w kalendarzu szczepień ochronnych w roku 2023 na nadzorowanym terenie wykonywano również odpłatne szczepienia zalecane przeciwko następującym jednostkom chorobowym:

- grypa – **1176** osób zaszczepionych (**rok 2022 – 1224** osoby zaszczepione);
- inwazyjne zakażenia *Streptococcus pneumoniae* – **14** osób zaszczepionych (**rok 2022 – 15** osób zaszczepionych);
- ospa wietrzna – **36** osób zaszczepionych (**rok 2022 – 36** osób zaszczepionych);

- kleszczowe zapalenie mózgu - **34** osoby zaszczepione (**rok 2022** – **13** osób zaszczepionych);
- zakażenia *Neisseria meningitidis* - **64** osoby zaszczepione (**rok 2022** – **51** osób zaszczepionych);
- wirusowe zapalenie wątroby typu A – **14** osób zaszczepionych (**rok 2022** – **5** osób zaszczepionych);
- dur brzuszny – **11** osób zaszczepionych (**rok 2022** – **1** osoba zaszczepiona);
- zakażenia wirusem brodawczaka – **53** osoby zaszczepione, gdzie dziewczęta/kobiety – stanowiły 38 osób, zaś chłopcy/mężczyźni – 15 osób (**rok 2022** - **16** osób zaszczepionych);
- krztusiec – **6** osób zaszczepionych (**rok 2022** – **0** osób zaszczepionych);
- poliomyelitis – **1** osoba zaszczepiona (**rok 2022** – **0** osób zaszczepionych);
- cholera – **1** osoba zaszczepiona (**rok 2022** – **0** osób zaszczepionych);
- żółta gorączka – **4** osoby zaszczepione (**rok 2022** – **0** osób zaszczepionych).

W 2023 roku w ramach szczepień obowiązkowych zaszczepiono **15** osób narażonych na wirusowe zapalenie wątroby typu B (*obowiązek ten dotyczył uczniów/studentów szkół medycznych oraz osób wykonujących zawód medyczny*), zaś w ramach szczepień zalecanych **219** osób.

W ramach działań profilaktycznych przeciw tężcowi zaszczepiono **134** osoby, natomiast **438** osób w ramach szczepień po ekspozycyjnych w wyniku zranienia, bądź narażenia na zakażenie tężcem (**łącznie 572 osoby**).

W wyniku szczepień profilaktycznych zaszczepiono również **10** osób przeciw błonicy, a **2** osoby przeciw wściekliźnie (**łącznie 12 osób**).

W 2023 roku w ramach szczepień zalecanych, bezpłatnych w grupie wiekowej 12 - 13 lat wprowadzono do Kalendarza Szczepień szczepienia przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka.

W ramach nadzoru nad wykonawstwem szczepień ochronnych w analizowanym roku sprawozdawczym zarejestrowano **3 niepożądane odczyny poszczepienne o charakterze łagodnym** z reakcją ogólną objawiającą się podwyższoną temperaturą ciała, odczynem miejscowym w miejscu wkłucia, wysypką ograniczoną do określonych obszarów skóry oraz powiększeniem wraz ze zropieniem okolicznych węzłów chłonnych (rok 2022 - 2 niepożądane odczyny poszczepienne o charakterze łagodnym).

Z roku na rok w powiecie rawskim podobnie jak w całym kraju zwiększa się liczba dzieci nie szczepionych. Najczęstszymi przyczynami niewykonania obowiązku szczepień ochronnych zgodnie z obowiązującym kalendarzem szczepień ochronnych są:

- uchylenie się rodziców/opiekunów od obowiązku szczepień na skutek wpływu ruchów antyszczepionkowych;
- opóźnione cykle szczepień z powodu choroby dziecka;
- przeciwwskazania zdrowotne do zaszczepienia.

Na koniec 2023 roku w rejestrze osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych odnotowano **102** rodziców/opiekunów opornych i **73** dzieci nie zaszczepionych w związku z uchyleniem się od obowiązku szczepień (na koniec 2020 roku - **120** osób uchylających się od szczepień i **85** dzieci).

Wobec rodziców uchylających się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych u dzieci w analizowanym okresie sprawozdawczym:

- wysłano **42 wezwania** do zgłoszenia się do punktu szczepień celem wykonania zaległych szczepień;

- wystawiono **71 upomnień** do wykonania obowiązku zaszczepienia z jednoczesnym zagrożeniem wszczęcia postępowania egzekucyjnego;
- wystawiono **69 tytułów wykonawczych z wnioskiem o wszczęcie egzekucji administracyjnej** w celu przymuszenia do wykonania obowiązku szczepień ochronnych;
- w toku wszczętych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rawie Mazowieckiej postępowań administracyjno-egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych u dzieci Łódzki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny nałożył **12 kar grzywny** w celu przymuszenia do wykonania obowiązku szczepień w wysokości od 300 do 2000 złotych na rodzica/opiekuna.

Na skutek w/w działań w 2023 roku **20** rodziców uchylających się od szczepień spełniło obowiązek wykonania zaległych szczepień ochronnych u **15** dzieci (**18** rodziców po wystawionych przez PPIS w Rawie Mazowieckiej upomnieniach, **2** rodziców po nałożeniu kary grzywny przez ŁPWIS).

II. OCENA STANU SANITARNEGO PODMIOTÓW LECZNICZYCH W POWIECIE RAWSKIM ZA 2023 ROK

1. Działalność kontrolno – represyjna

Na dzień 31.12.2023r. pod bezpośrednim nadzorem komórki organizacyjnej – epidemiologia – znajdowały się **72 podmioty** wykonujące działalność leczniczą w **77 obiektach**, t.j.:

1 - zakład lecznictwa zamkniętego – Szpital Św. Ducha w Rawie Mazowieckiej

76 – obiektów lecznictwa otwartego, w tym:

- **1** Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc;
- **2** Przychodnie Rejonowo – Specjalistyczne;
- **14** Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej – w tym **10** Podstawowej Opieki Zdrowotnej;
- **27** gabinetów indywidualnej praktyki lekarskiej o charakterze zabiegowym, w tym **20** stomatologicznych, **3** ginekologiczne, **2** laryngologiczne, **1** okulistyczny, **1** gabinet leczenia bólu;
- **28** prywatnych gabinetów lekarskich o charakterze niezabiegowym i innych obiektów świadczących usługi medyczne;
- **1** laboratorium;
- **3** punkty poboru materiału do badań laboratoryjnych;

W **2023r.**, przeprowadzono łącznie **65** kontroli w **52** obiektach, w tym:

- **61** z **63** zaplanowanych,
- **2** kontrole nowo otwartych podmiotów leczniczych,
- **1** kontrolę doraźną,
- **1** kontrolę sprawdzającą.

Nie wykonano **2** kontroli planowanych z uwagi na zaprzestanie działalności podmiotów.

W analizowanym roku sprawozdawczym :

- wydano **1** decyzję płaćniczą za uchybienia sanitarno – higieniczne stwierdzone w trakcie kontroli;
- wystawiono **1** decyzję przedłużającą dotyczącą stanu sanitarno – technicznego obiektu;
- nałożono **1** mandat karny na kwotę **500,00 zł** .

2. Stan techniczny i funkcjonalność nadzorowanych podmiotów leczniczych

W roku 2023 na terenie powiatu rawskiego powstały 2 nowo otwarte obiekty wykonujące działalność leczniczą t.j. SPZOZ Przychodnia w Białej Rawskiej, ul. Mickiewicza 25 powstała w pomieszczeniach po dawnym NZOZ SALUS oraz prywatny gabinet stomatologiczny „Na Sójczym Wzgórzu”, 96-200 Rawa Mazowiecka, ul. Batorego 7/1.

Stan sanitarno – techniczny nowo powstałych obiektów zachowany, spełniają one obowiązujące wymogi sanitarno – epidemiologiczne. Czystość bieżąca zachowana. Obydwa nowo otwarte obiekty świadczą usługi w oparciu o sprzęt jednorazowego użycia. Postępowanie odpadami medycznymi nie budzi zastrzeżeń.

W/w podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury dotyczące działań zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Obiekty te posiadają stałe zaopatrzenie w bieżącą ciepłą i zimną wodę, zasilane są wodą z wodociągów publicznych.

Na dzień 31 grudnia 2023r. jeden obiekt t.j. Szpital Św. Ducha w Rawie Mazowieckiej nie spełnia wymogów obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą ze względu na brak:

- jednokierunkowych ciągów komunikacyjnych;
- izolatek;
- śluz umywalkowo – fartuchowych;
- brudowników i pomieszczeń pomocniczych;
- dostępu do łóżek pacjentów z trzech stron;

Szpital nie zrealizował przedłożonego i zaopiniowanego programu naprawczego. Na niewłaściwy stan sanitarno-techniczny wydane zostały decyzje administracyjne. Decyzje przedłużające wykonania zaleceń wydano na wniosek Dyrekcji szpitala z terminem realizacji do 31.12.2023r.

W analizowanych roku sprawozdawczym z wydanych zaleceń zawartych w decyzjach:

1. Przeprowadzono generalny remont oddziału chirurgicznego, wymieniono podłogę w korytarzu,

wykonano sufit podwieszany wraz z wymianą oświetlenia oraz malowano korytarz, dokonano remontu łazienki z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych.

2. Przy izbie przyjęć zapewniono jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne wyposażone w natrysk

z przeznaczeniem dla dzieci i wyposażone w sposób dostosowany dla dzieci.

3. W oddziale ginekologiczno-położniczo-noworodkowym oddano do użytku nowe pomieszczenie higieniczno-sanitarne wyposażone w natrysk, przystosowane dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach.

4. W czerwcu 2023 roku oddano do użytku nowy pawilon szpitala spełniający wymogi rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą z przeznaczeniem na:

- blok operacyjny składający się z 3 sal operacyjnych, 3 sal przygotowawczych, szatni damskiej i męskiej, śluzę damskiej i męskiej, 2 magazynów, 2 pokoi socjalnych. Sale operacyjne wyposażone w nowoczesną aparaturę i sprzęt medyczny niezbędny do prawidłowego funkcjonowania bloku ;

- centralną sterylizatornię zlokalizowaną w pomieszczeniach usytuowanych bezpośrednio przy bloku operacyjnym.;

- oddział intensywnej opieki medycznej składający się z sali OIOM (3 łóżka), izolatki wraz z sanitariatem, sali pooperacyjnej (3 łóżka), stanowiska nadzoru pielęgniarskiego, pomieszczenia higieniczno-sanitarnego dla pacjentów wyposażonego w natrysk i toaletę przystosowane dla osób niepełnosprawnych, gabinetu zabiegowego, magazynu, brudownika, pomieszczenia socjalnego. Usytuowanie oddziału zapewnia łatwą komunikację z zespołem operacyjnym i oddziałem przyjęć. Wejście do oddziału prowadzi przez śluzę umywalkowo fartuchową, która jest jednocześnie służą do przekazania pacjenta. Stanowisko nadzoru pielęgniarskiego zapewnia bezpośredni kontakt wizualny ze wszystkimi łózkami pacjentów. Nowo powstały oddział intensywnej opieki medycznej został wyposażony w urządzenie do dekontaminacji oraz utylizacji wkładów jednorazowych wraz z zawartością.

7. W oddziale dziecięcym wykonano malowanie ścian i sufitów w salach chorych i na korytarzu, wymieniono oświetlenie w korytarzu wraz z sufitem podwieszanym. Przeprowadzono remont dwóch łazienek wyposażonych dodatkowo w natrysk, przystosowane dla osób niepełnosprawnych.

Z końcem roku 2023 rozpoczęto budowę kolejnego pawilonu Szpitala, gdzie docelowo przewidziany jest oddział ginekologiczno-położniczo-noworodkowy, oddział chirurgiczny oraz pracownia endoskopii.

Szpital posiadał stałe zabezpieczenie w wodę – podłączony jest do sieci wodociągu publicznego, posiada też awaryjne ujęcie wody.

Obiekt ma stałe podłączenie do zasilania awaryjnego na wypadek braku prądu.

Podmioty lecznictwa otwartego tj.: NZOZ-y i gabinety indywidualnej praktyki lekarskiej, na koniec 2023 roku, wykazują dobry stan sanitarno – techniczny. Obiekty zorganizowane są prawidłowo i spełniają w podstawowym zakresie obowiązujące wymogi sanitarno – epidemiologiczne. Czystość bieżąca pomieszczeń zachowana. Postępowanie z narzędziami wielorazowego użycia i odpadami medycznymi nie budzi zastrzeżeń.

Placówki te posiadają opracowane i wdrożone procedury dotyczące działań zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

Wszystkie nadzorowane obiekty posiadają stałe zaopatrzenie w bieżącą ciepłą i zimną wodę, zasilane są wodą z wodociągów publicznych. Woda spełnia wymagania zdrowotne w tym zakresie.

3. Dezynfekcja

Wszystkie skontrolowane podmioty posiadają opracowane i wdrożone procedury dezynfekcyjne. Do przeprowadzania procesów dezynfekcyjnych stosowane są preparaty zarejestrowane i dopuszczone do obrotu przez Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Preparaty przechowywane są w oryginalnych opakowaniach z etykietą lub dołączoną instrukcją stosowania w języku polskim, posiadają aktualne terminy przydatności do użycia. Roztwory sporządzane są z uwzględnieniem parametrów stężenia i czasu podanego przez producenta.

Pojemniki na roztwory użytkowe są stabilne, zaopatrzone w sito i pokrywę. Pojemność ich jest odpowiednia do ilości dezynfekowanych narzędzi.

Stosuje się zasadę rotacji środków dezynfekcyjnych, zwracając uwagę na skuteczność ich działania oraz bezpieczeństwo pacjentów i personelu medycznego.

W trakcie bieżących kontroli sanitarnych, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia zabiegów dezynfekcyjnych.

4. Komory dezynfekcyjne

Placówki medyczne na terenie powiatu rawskiego nie są wyposażone w komory dezynfekcyjne.

5. Sterylizacja

W podmiocie lecznictwa zamkniętego na nadzorowanym terenie t.j. Szpitalu Św. Ducha w Rawie Mazowieckiej w czerwcu 2023 roku oddano do użytku nowy pawilon w którym wydzielono pomieszczenia z przeznaczeniem na centralną sterylizatornię zlokalizowaną bezpośrednio przy bloku operacyjnym. Układ pomieszczeń zapewnia jednokierunkowy przepływ personelu i materiałów od strefy brudnej przez czystą do sterylnej. Pomiędzy strefami znajdują się dwie śluzy - pomiędzy strefą brudną a czystą i strefą czystą a sterylą. W strefie brudnej przyjmowane są materiały do sterylizacji ze wszystkich oddziałów szpitalnych i poradni przyszpitalnych, następuje ich mycie, sortowanie i wstępna dezynfekcja. Pomieszczenie przeznaczone na strefę brudną wyposażone jest w dwie myjnie przelotowe firmy Matachoma, rok produkcji 2023, stanowisko ze zlewozmywakami do mycia ręcznego, stoły do mycia ręcznego brudnych materiałów. Ze strefy brudnej materiały przechodzą do strefy czystej gdzie pakietowane są w folie i rękawy foliowo-papierowe oraz kontenery. Sprzęt poddawany jest sterylizacji w dwóch autoklawach próżniowych typu Melag, rok produkcji 2023, 1 autoklawie próżniowym typu Millennium, rok produkcji 2023. Następnie materiały trafiają do strefy sterylnej gdzie się wyładowywane z autoklawów, rozdzielane do jednostek szpitalnych lub magazynowane. Do kontroli procesów sterylizacji stosowane są wskaźniki biologiczne typu ampułki – częstotliwość wykonywania testu - 1 raz na 2 tygodni, wskaźniki chemiczne klasy IV i V – wykonywane przed każdym cyklem sterylizacyjny, wskaźniki fizyczne t.j. wydruki i wykresy.

W podmiotach lecznictwa otwartego sterylizacja przeprowadzana jest w 30 autoklawach parowych, które znajdują się w gabinetach zabiegowych lub punktach sterylizacyjnych.

Przygotowanie narzędzi i materiałów do sterylizacji odbywa się w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne. Do pakietowania sprzętu wielorazowego użycia stosowane są torebki lub rękawy foliowo – papierowe.

Wyjałowione materiały, znakowane są datami sterylizacji i wykorzystywane zgodnie z terminami ważności.

Przechowywanie materiałów jałowych jest właściwe.

Procesy skuteczności sterylizacji sprawdzane są przez użytkowników za pomocą testów fizycznych (wydruk z autoklawu), testów chemicznych (paski TST, taśmy samoprzylepne

ze wskaźnikiem), testów biologicznych 1-2 razy w miesiącu (spora A). Rejestry badań skuteczności sterylizacji prowadzone są przez wszystkie podmioty lecznicze na bieżąco.

6. Badania mikrobiologiczne

W roku sprawozdawczym w podległych podmiotach leczniczych nie były wykonywane badania w kierunku jałowości i czystości mikrobiologicznej z próbek pobranych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Rawie Mazowieckiej.

7. Ocena działalności Zespołów i Komitetów Kontroli Zakażeń Szpitalnych

W Szpitalu Św. Ducha w Rawie Mazowieckiej funkcjonuje Zespół i Komitet Kontroli Zakażeń Szpitalnych powołane zarządzeniem nr 2/2022 Dyrektora SPZOZ Szpitala Św. Ducha w Rawie Mazowieckiej w sprawie uaktualnienia Komitetu Kontroli Zakażeń Szpitalnych, Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz Zespołu ds. polityki antybiotykowej w SPZOZ w Rawie Mazowieckiej.

Osoby będące członkami Zespołu i Komitetu Kontroli Zakażeń Szpitalnych posiadają wymagane kwalifikacje.

Zespół i Komitet Kontroli Zakażeń Szpitalnych działają w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy prawne i realizują wszystkie zadania określone w art. 15 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Kontrole wewnętrzne w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych przeprowadzone są minimum 2 razy w roku na poszczególnym oddziale szpitalnym.

III. W DZIEDZINIE NADZORU SANITARNEGO NAD WARUNKAMI PRODUKCJI, PRZECHOWYWANIA I SPRZEDAŻY ŻYWNOŚCI

W roku 2023 pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu rawskiego znajdowały się **2884 obiekty** (w 2022 roku - 2802 obiekty) żywnościowo-żywnieniowe, z czego skontrolowano **398 obiektów** (w 2022 roku 318 obiektów) i zatwierdzono 109 obiektów (w 2022 roku 73 obiekty). **Ogółem** przeprowadzono **620 kontroli**, w tym 59 to były kontrole interwencyjne (w 2022 roku 459 kontroli w tym 86 interwencyjnych).

Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego oceniono 231 zakładów (w 2022 - 113 zakładów). W roku sprawozdawczym nie odnotowano obiektów niezgodnych z wymaganiami, co stanowi 0 % ogółu ocenianych.

W 2023 roku zaplanowano 338 kontroli (w 2022 roku 128 kontroli), z czego przeprowadzono 290 kontroli planowanych, co stanowi 85,8% (w 2022 roku 89,15%) oraz przeprowadzono 330 kontroli pozaplanowych (w 2022 roku - 345 kontroli).

Nie przeprowadzono 48 kontroli planowanych, co stanowi 14,2%, (w 2022 r. 14 kontroli co stanowiło 10,9%), z uwagi na zaprzestanie prowadzenia działalności zakładów przed planowanymi terminami kontroli, były to:

4 automaty do lodów, 1 zakład wyrobów cukierniczych, 1 piekarnia, 9 obiektów żywienia zbiorowego otwartego (w tym 7 PMG), 5 gospodarstw rolniczo sadowniczych – produkcja pierwotna (w tym 1 RHD zawieszenie działalności), 4 obiekty typu skupy owoców i warzyw, 2 magazyny hurtowe, 22 sklepy.

Sekcja Bezpieczeństwa Żywności, Żywnienia i produktów kosmetycznych realizowała zadania w zakresie nadzoru nad warunkami produkcji, transportu, przechowywania i obrotu żywnością, warunkami żywienia zbiorowego oraz warunkami zdrowotnymi produkcji, jak i obrotu materiałami wraz wyrobami do kontaktu z żywnością, a w szczególności poprzez:

1. kontrole przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne przy produkcji żywności, obrocie żywnością oraz materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością, kontrole warunków transportu żywności – przeprowadzono łącznie **620 kontroli sanitarnych**. Skontrolowano ogółem **398 obiektów**.

2. pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w Zintegrowanym Systemie Badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu – pobrano do badań **217** prób oraz **3** próbki kosmetyków (sekcja Higieny Środowiska ds. Higieny Pracy).

Zakwestionowano łącznie 3 próby:

1 PASTA BAKŁAŻANOWA z uwagi na brak informacji na etykiecie w wykazie składników o zawartości dwutlenku siarki, który został oznaczony laboratoryjnie jako substancja konserwująca;

1 próba BOBU ŚWIEŻEGO, w którym wykryto przekroczenie NDP dla tiakloprydu;

1 próba SUPLEMENTU DIETY z uwagi na niezgodność oznaczonej laboratoryjnie zawartości witaminy B1 (Tiamina) z deklaracją producenta umieszczoną na etykiecie.

3. zatwierdzanie zakładów produkcji i obrotu żywnością oraz prowadzenie ewidencji wszystkich obiektów żywnościowo w 2023r. wydano **109** decyzji zatwierdzających (w 2022r.- 73 decyzji).

4. działania podejmowane w ramach systemu RASFF –

W 2023 roku w ramach systemu RASFF na terenie powiatu rawskiego zarejestrowano 25 powiadomień (tabela):

Lp.	NUMER rodzaj POWIADOMIENIA	Produkt	Stwierdzone zagrożenia
1	INFORMACYJNE 2022.24 z dnia 16.12.2022	Supplement diety HERBS Tymianek I Podbiał masa netto: 30g (12 pastylek), numer partii: 31722, data minimalnej trwałości: 09.2024, pochodzącym z Polski	Stwierdzenie wysokiego poziomu sumy alkaloidów pirolizydowych
2	Alarmowe nr 2022.0127	HERBATNIKI PETIT BEURRE APETITKI herbatniki premium biscuits	Przekroczenie poziomu odniesienia dla akryloamidu
3.	Alarmowe nr 2022.5363-fup17 zgłoszone przez SCP Niemiec	CIASTKA Unicorn wheels 220 g (42107920020210000255, dmt 23.12.2023 oraz 12252002021000000150, dmt: 04.09.2023)	stwierdzenie wysokiego poziomu estrów 3-MCPD kwasów tłuszcz. oraz estrów glicydowych kwasów tłuszcz.
4	Informacyjne 2815/1/2023	Mięso z indyka (medaliony indycze)	Pał. Salmonella Typhimurium

5.	Powiadomienie o niezgodności nr AA23.03.49 z dnia 10.01.2023	Produkt Sour Cherries,needle pitted,IQF (wiśnie bez pestek)	Przekroczone NDP pozostałości pestycydu bifentryny
6.	Informacyjne w celu podjęcia działań z dnia 13.03.2023r.	PASTA BAKŁAŻANOWA Z SUSZONYMI POMIDORAMI nr partii 02 005 1, dmt 01.2024	Stwierdzenie niedeklarowanej substancji alergennej – dwutlenku siarki w produkcie
7.	Alarmowe nr 2023.1857 (iRASFF 601850) z dnia 17.03.2023r.	Ekologiczny Popcorn 1000g, numer partii: 80-230123, dmt 30/09/2024, kraj pochodzenia Turcja	Wykrycie aflatoksyn (suma aflatoksyn B1+B2+G1+G2) na poziomie 11,2 µg/kg
8.	Informacyjne 2.2023.1 w celu podjęcia działań z dnia 10.03.2023r.	KIEŁBASA SUROWA METKA Tatarska 200 G	Wykrycie pał. Salmonella spp w 1 z 5 próbek
9.	Informacyjne 2.2023.1 w celu podjęcia działań z dnia 10.03.2023r.	Elementy z kurczaka (skórki szyjek z kurcząt) partia 589230316	Wykrycie ob. Salmonella spp w 3 z 5 prób, oraz przekroczenia liczby Campylobacter spp w 5 z 5 próbek
10.	Alarmowe z dnia 28.04.2023 r. (iRASFF 608809) zgłoszonego przez SCP Finlandii	BROKUŁY MROŻONE KAMPOL FRUIT	stwierdzenia bakterii Listeria monocytogenes na poziomie 120 jtk/g i 180 jtk/g w produkcie pn. Broccoli 20-40
11	Alarmowe (iRASFF 61262) z dnia 09.05.2023r.	herbata Loyd Earl Grey pochodzący z Polski	stwierdzenia przekroczenia NDP sumy alkaloidów pirolizydynowych w produkcie
12.	Informacyjne z dnia 12.05.2023r. iRASFF 611098	RUMIANEK herbatka ziołowa Posti L 010 dmt 31.03.2025	Przekroczenie NDP sumy alkaloidów pirolizydynowych 6648+/- 98 mikrogram /kg
13	Alarmowe z 26.05.2023 iRASFF 613342	PASTA WARZYWNA ZE SZPINAKIEM I ORZESZKAMI PINI „TOFU ZE SZPINAKIEM”	Metal w szpinaku
14	Powiadomienie informacyjne iRASFF 624966	Ser CACIOTTA 400g Producent : Malga di Coredo , loc Zoul , 38012 Predaia	Obecność Escherichia coli produkująca toksynę shiga O26
15	Powiadomienie informacyjne iRASFF 627090	Suplement diety ALPHA GPC 300mg, 60 kapsulek Producent: Medicaline Konrad Malitka, Ostrówiec 150, 05-480 Karczew	Nieautoryzowana nowa żywność alfosceran choline z suplemente diety

16	Powiadomienie informacyjne (iRASFF 629547)	Suplement diety „PAC-on Calm- 60 kapsułek” Producent: Tantus Sp. z o.o., al. Grunwaldzka 39A/0.05-800 Pruszków	Skład spełnia kryteria definicji dla produktu medycznego
17	Informacyjne (iRASFF 637415)	Suplement diety pn.KOMPLEKS Cynamonu, Gymnemy i Morwy SWANSON / dystrybutor Green Port Team sp. z o.o. , ul.Wolska 44A ,05-119 Stanisławów Drugi	Nieoznakowane napromieniowanie
18	iRASFF 637477 (informacyjne) PPIS w Rawie Mazowieckiej	VITAL TPNIK AKTIV suplement diety	Zbyt niska zawartość witaminy B1 w stosunku do deklarowanej na opakowaniu
19	iRasff 641166 informacyjne w celu zwrócenia uwagi	White Wine Beverage SAKURA WHITE PLUM	Niedeklarowana substancja alergenna- dwutlenek siarki
20	iRasff 641496 informacyjne w celu zwrócenia uwagi nr 2023.7389	Ciastka Zebra Patisserie (6szt/180g) Data ważności & numer serii: 02-11-23 1K25, 03-11-23 1K26 i 08-11-23 1K31	Zapleśnienie
21	iRASFF alarmowe nr 2023.6614	Makaron z kukurydzy producent SAM Mills International SA ,l 151 Mioritei Street, 447065 Botiz,	GLUTEN W MAKARONIE Z KUKURYDZY
22	iRASFF 637669) powiadomienie informacyjne z dnia 11.10.2023	BALSAM JEROZOLIMSKI FORTE produkty Bonifraterskie 200 ml, nr partii 220803 dmt 08.2024	Rozbieżność pomiędzy opakowaniem produktu a jego rzeczywistą zawartością (butelka z płynem Antinervinum)
23	iRASFF 70892 informacyjne z 17.11.2023	Indole-3-Carbinol with Resveratrol marka: SWANSON	Nieautoryzowany składnik w produkcie
24	(iRASFF 643136) z dnia 07.11.2023r powiadomienia informacyjnego	MAJERANEK SUSZONY Prymat Sp. z o.o., ul.Chlebowa 14, 44-337 Jastrzębie Zdrój	dot. wykrycia ob. Salmonella Infantis w 1 z 5 próbek majeranku suszonego
25	(iRASFF 650880) z dnia 07.11.2023r powiadomienia informacyjnego w celu podjęcia działań nr 2023.8573	OWOCE JAGÓD GOJI	Napromienianie

Zakwestionowane produkty w ramach systemu RASFF były wycofywane z rynku zgodnie z ustawowymi kompetencjami. Kontrole przeprowadzono zgodnie z załączanymi listami dystrybucyjnymi.

Informacje dotyczące kontroli w związku z powiadomieniem RASFF przekazywane były każdorazowo do PWIS w Łodzi. W ramach systemu RAPEX nie prowadzono działań. Nadzór nad produktami kosmetycznymi w 2023 roku sprawowała sekcja higieny środowiska w obszarze higieny pracy.

5. dochodzenie przyczyn zatruc pokarmowych : opracowywanie dokumentów , pobieranie próbek podejrzanych o spowodowanie zatrucia- w 2023 roku nie odnotowano żadnego podejrzenia zatrucia.

6. przeprowadzania kontroli interwencyjnych zgłaszanych przez konsumentów :
W 2023r. zarejestrowano i rozpatrzono 23 interwencje (w 2022r. - 11 interwencji).

Interwencje zasadnych było 11 co stanowi 47,8% (w 2022r. było 6 zasadnych, co stanowiło 54,5 %).

Konsumenci najczęściej składali skargi na następujące grupy obiektów:

- obrotu żywnością- 15 interwencji ;
- obiektów żywieniowych - 3 interwencje;
- zakładów produkcyjnych – 2 interwencje;
- inne - 3 interwencje.

W wyniku rozpatrywania interwencji pobrano 3 próby do badań laboratoryjnych sensoryczno-organoleptycznych. Próby niekwestionowane.

Każda interwencja rozpatrywana była indywidualnie. Przeprowadzono łącznie 29 kontroli i rekontroli, w wyniku których nałożono 11 mandatów karnych na łączną kwotę 3550 zł. Na interwencje nie anonimowe konsumenci otrzymywali pisemne odpowiedzi o sposobie załatwienia interwencji. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały poprawę stanu sanitarnego obiektów, będących przedmiotem interwencji.

Przekazano również całościową lub częściowy zakres rozpatrywanej interwencji do innych urzędowych organów według ich kompetencji.

Interwencje dotyczyły:

- przeterminowanych środków spożywczych w sklepie – 6 interwencji ;

- w sklepie przyzakładowym Piekarni wnoszący interwencje widział mysz -1 przypadek ;
- brak zgłoszenia suplementu diety do GIS o wprowadzeniu po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wprowadzanym przez EUROPE (sprzedaż przez internet) – 1 przypadek;
- zakupione w sklepie banany z żywymi robakami, a po spożyciu dolegliwości żołądkowe – 1 przypadek;
- objawy nietolerancji po spożyciu makreli wędzonej zakupionej sklepie rybnym -1 przypadek;
- w gospodarstwie rolnym we własnym zakresie opróżniane jest szambo (na teren gospodarstwa), a następnie na tych powierzchniach wypasają się krowy, przebywają kury, a mama właścicielki sprzedaje mleko i jego przetwory oraz jaja na rynku w Rawie Mazowieckiej – przekazano według kompetencji;
- PPIS w Nysie przekazał interwencję od konsumenta, który zakupił w markecie ciastka wyprodukowane na terenie powiatu rawskiego z włosami w środku -1 przypadek;
- zgłoszono nietolerancję i bóle żołądkowe po spożyciu ciastek PTYŚ zakupionymi sklepie - 1 przypadek;
- PMG – brak zabezpieczenia lodów przed klientami i zanieczyszczeniami - 1 przypadek;
- nielegalne wprowadzanie do obrotu od około 2019 roku suplementu diety na bazie konopii (oleje CBD) za pośrednictwem internetu lub bezpośrednio - 1 przypadek ;
- nieczytelne daty przydatności do spożycia na śmietance 36% i 30% zakupione w hurtowni- 1 przypadek;
- PMG – obecność odchodów owadów latających w mięsie kebaba oraz much żywych i martwych w lokalu – 1 przypadek
- sprzedaż na Targowisku Miejskim na ul. Mickiewicza w Rawie Mazowieckiej swojskich wędlin, przechowywanych w pojemnikach z tworzywa sztucznego koloru czerwonego, postawionych na chodniku w temp. otoczenia- 3 przypadki
- w sklepie spożywczo-mięsny pracownicy zakładu przyjmowały pieniądze oraz kroili i podawały wyroby rękoma bez zmiany rękawic jednorazowych ani też mycia czy dezynfekcji rąk między jedną czynnością (brudną) i drugą (czystą); wyroby wędliniarskie oraz świeże mięso porcjowane jest za pomocą tych samych narzędzi -1 przypadek;

- w zakresie braku zachowania warunków higieniczno-sanitarnych przy rozlewie (załadunku) koncentratu soku na ogrodzonym placu w Białej Rawskiej przy ulicy Targowej - 1 przypadek;
- stwierdzony włos w pizzy – 1 przypadek.

W celu poprawy warunków produkcji, transportu, przechowywania i obrotu żywnością, warunków żywienia zbiorowego

-wydano ogółem:

411 decyzji (109 zatwierdzających, 37 terminowych, 65 wykreślających, 10 zmieniających, 190 finansowo-płatniczych),

-dokonano oceny jakości środków spożywczych i przedmiotów użytku : **90 ocen**

-wydano zaświadczenia z zakresu: wpisu do rejestru zakładów będących pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej – **170, w tym 47** zaświadczeń o wpisie do rejestru gospodarstw i **34** zaświadczenia zmieniające.

Za stwierdzone podczas kontroli bieżące uchybienia sanitarne nałożono ogółem **69 mandatów** na łączną kwotę **18.800,00 zł** (w 2022r. wystawiono 34 na kwotę 8650,00 zł). Karanie mandatowe stosowano głównie z uwagi na:

niewłaściwy stan sanitarny obiektu, niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych , niewłaściwa odzież ochronna personelu, brak bieżącej ciepłej/zimnej wody, brak możliwości higienicznego mycia i osuszania rąk, przeterminowane środki spożywcze, nie przestrzeganie zasad systemu HACCP.

Do Sądu Rejonowego w Rawie Mazowieckiej skierowano **1 wniosek** o ukaranie, natomiast nie kierowano zawiadomień do prokuratury. Do PWIS w Łodzi **skierowano 5 wniosków o nałożenie kary pieniężnej.**

Wydano **37 decyzji administracyjnych terminowych** w celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-technicznego i dotyczyły głównie n.w. nieprawidłowości:

- trudnych do utrzymania w czystości powierzchni roboczych oraz wyposażenia zakładu (niewłaściwy stan sanitarno-techniczny powierzchni kontaktujących się z żywnością w procesach technologicznych);
- niewłaściwego stanu technicznego obiektów (brak łatwej do utrzymania w czystości powierzchni posadzek ścian, sufitów, brak ciepłej wody, możliwości higienicznego mycia i osuszania rąk);
- braku odpowiedniej przestrzeni roboczej pozwalającej na higieniczne przeprowadzanie wszelkich działań;

- niewłaściwego zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami ;

Oprócz kontroli sanitarnych wynikających z harmonogramu kontroli obiektów i planu pobierania próbek do badań laboratoryjnych oraz kontroli związanych ze składanymi przez przedsiębiorców wnioskami o zatwierdzenia zakładów dokonywano również sprawdzeń i przeprowadzono akcyjne kontrole sanitarne w związku z pismami Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego również, w ramach kontynuacji z lat poprzednich, w tym m.in.:

- występowania w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF), który nie stanowi zagrożenia dla człowieka, jednakże jest poważnym zagrożeniem dla polskiej gospodarki-weryfikacja w trakcie bieżących kontroli;

- wzmożonego nadzoru nad warunkami sanitarno-higienicznymi oraz nad jakością żywienia pacjentów w szpitalach;

- realizacji działań podejmowanych w obiektach na terenie powiatu rawskiego w zakresie warunków żywienia podczas wypoczynku letniego i zimowego (półkolonie, kolonie, obozy i inne formy wypoczynku);

- realizacji działań zgodnie z „ Planem działania na 2023r. dot. produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia dot. współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”;

- kontroli w zakresie przestrzegania przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia dzieci i młodzieży w tych jednostkach;

- wzmożonego nadzoru nad przestrzeganiem warunków określonych w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady 1829/2003 i 1830/2003 dotyczących żywności genetycznie zmodyfikowanej , ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego znakowania środków spożywczych zawierających GMO oraz dokumentacji towarzyszącej środkom spożywczym potencjalnie zmodyfikowanym genetycznie;

- wzmożonego nadzoru nad środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego i suplementami diety;

- kontroli i nadzoru nad przestrzeganiem przepisów rozporządzenia 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności;
- w zakresie przeprowadzenia wzmożonych czynności kontrolnych w miarę możliwości we wszystkich sklepach wielkopowierzchniowych (super – i hipermarketach/ centrach dystrybucyjnych);
- w zakresie wzmożonych kontroli warunków produkcji i obrotu środków spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie;
- w zakresie prowadzenia wzmożonego nadzoru nad zakładami i obiektami małej gastronomii oraz żywienia zbiorowego typu zamkniętego w miejscowościach turystycznych, w szczególności w okresie wzmożonego ruchu turystycznego;
- wymagań w zakresie informowania konsumentów na temat składu żywności nieopakowanej, w tym informowania o obecności alergenów.

Poprawę stanu obiektów osiągnęto przez modernizację obiektów istniejących, budowę nowych obiektów oraz przez wprowadzanie systemów zapewnienia jakości.

Systematycznie poprawia się również jakość zdrowotna środków spożywczych łatwo ulegających zepsuciu.

W celu zapewnienia właściwego bezpieczeństwa żywności zakłady wprowadzają i utrzymują systemy jakości szczególnie w zakresie:

- wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia – zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP)
- poprawy funkcjonalności obiektów (modernizacje, przebudowy i rozbudowy)
- stosowania prawidłowych procesów mycia i dezynfekcji,
- prawidłowego znakowania wyrobów,
- właściwego stosowania substancji dodatkowych,
- zachowania higieny osobistej i higieny miejsca pracy,
- identyfikowalności surowców i produktów,
- zachowania łańcucha chłodniczego na całej drodze od surowca do gotowego produktu wydawanego konsumentom, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych łatwo psujących się,
- obrotu środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego i suplementami diety – szczególnie w aspekcie prawidłowości znakowania, reklamy i prezentacji.

Bardzo duża część producentów produkcji pierwotnej dopełniła formalności związanych z rejestracją gospodarstw w ewidencji podmiotów będących pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej .

Jednakże jeszcze nie wszystkie gospodarstwa dopełniły ww. obowiązku.

Zgodnie z prawem tj. z art. 103 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia - „kto prowadzi działalność w zakresie produkcji lub obrotu żywnością bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów lub o zatwierdzenia zakładu i wpis do rejestru zakładów (...)” podlega karze pieniężnej .

W myśl art.104 ust.1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia /Dz. U. z 2006. Nr 171 poz.1225 ze zm./ - kary pieniężne, o których mowa w art.103 wymierza w drodze decyzji właściwy Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny (...) oraz zgodnie z art.102 ust.2 pkt.2 wysokość kary pieniężnej może być wymierzona do 5000 zł, nie mniej niż 1 000 zł.

W 2023 roku wystosowana została informacja do Wójta Gminy Rawa Mazowiecka, Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska, Wójta Gminy Regnów, Wójta Gminy Sadkowice, Wójta Gminy Cielądz, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego Rejon Rawa Mazowiecka, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Łodzi Delegatura w Rawie Mazowieckiej o konieczności wpisu do rejestru Gospodarstw zgodnie z obowiązującym prawem celem rozpowszechniania wśród właścicieli gospodarstw wprowadzających do obrotu żywność.

IV. OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RAWSKIEGOW ZAKRESIE ZAGADNIENÍ HIGIENY KOMUNALNEJ ZA ROK 2023

Sekcja Higieny Środowiska w obszarze działania higieny komunalnej sprawuje nadzór nad:

1. URZĄDZENIAMI DO ZAOPATRYWANIA W WODĘ ORAZ JAKOŚCIĄ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI.

Mieszkańcy powiatu rawskiego zaopatrywani są w wodę do spożycia z 19 wodociągów publicznych. Woda wymaga uzdatniania w 17 wodociągach.

W 2 wodociągach (w Kaleniu i Hucie Wałowskiej) nie zachodzi potrzeba uzdatniania wody, woda surowa (podawana jest na sieć bezpośrednio ze studni), spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia w zakresie oznaczanych parametrów i nadaje się do spożycia. Stan sanitarno-techniczny 20 budynków stacji uzdatniania wody jest dobry.

Na bieżąco prowadzone są prace konserwacyjne urządzeń wodnych.

W 2023 roku wydano 16 decyzji w związku z przekroczeniami mikrobiologicznymi w badanych próbkach wody:

- 6 decyzji na brak przydatności wody do spożycia:
 - w wodociągu w Kurzeszynie - bakterie grupy coli -26 jtk w 100 ml wody;
 - w wodociągu w Wilkowicach – bakterie grupy coli -10 jtk w 100 ml wody;
 - w wodociągu w Studziankach - bakterie grupa coli- 24 jtk w 100 ml wody;
 - w wodociągu w Kaleniu - bakterie grupy coli- 13 jtk w 100 ml wody;
 - w wodociągu w Regnowie – Escherichia coli – 2 jtk w 100 ml;
 - w wodociągu w Wałowicach – bakterie grupy coli > 100 jtk w 100 ml wody.

- 8 decyzji na warunkową przydatność wody do spożycia;
 - w wodociągu w Sierzchowach - bakterie grupy coli- 6 jtk w 100 ml wody;
 - w wodociągu w Boguszcach – bakterie grupy coli – 7 jtk w 100 ml wody;
 - w wodociągu w Regnowie – 1 decyzja - bakterie grupy coli – 5 jtk w 100 ml wody, 2 decyzja - ogólna liczba mikroorganizmów - >300 jtk w 1 ml wody;
 - w wodociągu w Teodozjowie- 1 decyzja - ogólna liczba mikroorganizmów >300 jtk w 1 ml wody; 2 decyzja - ogólna liczba mikroorganozmów 210 jtk w 1 ml wody;

- w wodociągu w Babsku- ogólna liczba mikroorganizmów - >300 jtk w 1 ml wody;
- w wodociągu w Białej Rawskiej - ogólna liczba mikroorganizmów – 212 jtk w 1 ml wody.
- 2 decyzje przedłużające wykonanie zaleceń z decyzji, na warunkową przydatność wody do spożycia z wodociągu – Regnów.

Jakość wody we wszystkich nadzorowanych wodociągach publicznych na koniec 2023 roku odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia i nadawała się do spożycia. Jedynie woda z wodociągu Publicznego w Regnowie warunkowo nadawała się do spożycia ze względu na zwiększoną ogólną liczbę mikroorganizmów.

Liczba wodociągów w poszczególnych gminach przedstawia się następująco:

- gmina Rawa Mazowiecka – 7 wodociągów publicznych
- gmina Biała Rawska – 3 wodociągi publiczne
- gmina Cielądz – 3 wodociągi publiczne
- gmina Regnów – 1 wodociąg publiczny
- gmina Sadkowice – 3 wodociągi publiczne
- miasto Biała Rawska – 1 wodociąg publiczny
- miasto Rawa Mazowiecka – 1 wodociąg publiczny

Wszystkie wodociągi oparte są na 32 studniach głębinowych, które ujmują czwartorzędowe i jurajskie warstwy wodonośne charakteryzujące się dużą czystością i stabilnością składu. Przekroczenia dopuszczalnych stężeń w 29 studniach głębinowych dotyczą jedynie żelaza i manganu, które usuwane są w procesie uzdatniania wody.

Z terenu powiatu rawskiego do UE raportowane są dwa wodociągi publiczne: Rawa Mazowiecka i Biała Rawska. Wodociąg publiczny Rawa Mazowiecka produkuje powyżej 1000m³ wody/dobę a wodociąg publiczny w Białej Rawskiej - zaopatruje więcej niż 5 tysięcy mieszkańców. Woda z tych wodociągów objęta jest pełnym zakresem badań. Dopuszczalna wartość żadnego z badanych parametrów nie jest przekroczona.

Woda ze wszystkich wodociągów badana jest w ramach kontroli urzędowej – pobierana i badana przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz w ramach kontroli wewnętrznej, badania zlecane przez producentów wody i wykonywane w akredytowanych laboratoriach. Zakres i częstotliwość badań są zgodne z zapisami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia, i zgodne z harmonogramami poboru prób wody zatwierdzonymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rawie Mazowieckiej. W oparciu o sprawozdania z badań wody - Państwowy Powiatowy Inspektor

Sanitarny w Rawie Mazowieckiej wydaje oceny stwierdzające przydatność wody do spożycia. W/w oceny otrzymują właściciele i zarządcy wodociągów, którzy zobowiązani są do informowania mieszkańców na swoim terenie o jakości wody do spożycia.

W roku sprawozdawczym 2023 PPIS w Rawie Mazowieckiej wydał ogółem 111 ocen stwierdzających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

2. STANEM SANITARNO-TECHNICZNYM KĄPIELISK I JAKOŚCIĄ WODY WYKORZYSTYWANĄ DO CELÓW REKREACYJNYCH

W roku 2023 nadzorem sanitarnym objęte było Kąpielisko „TATAR” w Rawie Mazowieckiej i Kąpielisko „ŻURAWIA” w Białej Rawskiej.

Woda w kąpielisku TATAR w Rawie Mazowieckiej i Kąpielisku ŻURAWIA w Białej Rawskiej pod kątem parametrów mikrobiologicznych badana była przez cały czas trwania sezonu kąpieliskowego – zgodnie z wymogami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia i zgodnie z zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rawie Mazowieckiej harmonogramem poboru prób wody na rok 2023. Woda pod kątem tych parametrów nadawała się do kąpeli. Natomiast z uwagi na zakwit sinic w dniu 11 sierpnia 2023 roku zamknięto kąpielisko ŻURAWIA (wydano decyzję), które ponownie uruchomiono 14 sierpnia 2023r. W sezonie letnim wydano 10 ocen jakości wody w kąpieliskach.

Stan sanitarno-techniczny i sanitarno-higieniczny zaplecza sanitarnego dla użytkowników kąpielisk oraz porządkowy otoczenia w trakcie trwania sezonu utrzymywany był na dobrym poziomie.

3. STANEM SANITARNYM OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.

Są to takie obiekty jak: hotele i inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej, tereny rekreacyjne, ubikacje publiczne i środki transportu.

• Baza noclegowa:

- 5 hoteli (OSSA, Hetmański, Sevilla, Pałac Chojnata, Arkada)
- Hostel (dawny motel)
- obiekt hotelowy „TATAR”

Stan sanitarno – techniczny i higieniczny wymienionych obiektów jest dobry. Praniem pościeli w w/w obiektach zajmują się specjalistyczne firmy. Koce, kołdry i poduszki

poddawane są okresowo procesowi dezynfekcji (1 raz w roku). W roku 2022 właściciele obiektów hotelowych przeprowadzili badanie ciepłej wody użytkowej w kierunku Legionelli. Badania nie wykazały obecności w/w bakterii w wodzie. Prowadzone są okresowe przeglądy instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych. Następne badanie na obecność Legionelli w wymienionych obiektach zostanie przeprowadzone w 2024 roku.

• **Zakłady Fryzjerskie, Kosmetyczne i Odnowy Biologicznej.**

Na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rawie Mazowieckiej nadzorem sanitarnym objętych jest 100 obiektów;

w tym:

- 46 zakładów fryzjerskich - świadczących usługi w zakresie fryzjerstwa damskiego i męskiego,
- 35 gabinetów kosmetycznych,
- 1 gabinet tatuażu,
- 8 zakładów odnowy biologicznej (solaria, siłownie i fitnessy),
- 10 zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z w/w usług.

W 2023 roku stan sanitarno-techniczny i sanitarno - higieniczny w/w zakładów nie budził zastrzeżeń. W zakładach fryzjerskich prowadzona jest dezynfekcja przyborów fryzjerskich za pomocą środków dezynfekcyjnych o szerokim spektrum działania (bakterio, wiruso, prątko i grzybiczbójczym oraz sporobójczym (spory – formy przetrwalnikowe grzybów i bakterii).

W gabinetach kosmetycznych prowadzi się sterylizację narzędzi naruszających i mogących naruszyć ciągłość tkanki we własnych autoklawach (93% zakładów posiada własne autoklawy) lub na podstawie podpisanych umów z firmami zewnętrznymi. Skuteczność procesu sterylizacji badana jest za pomocą Sporali A z częstotliwością 1x na kwartał. W zakładach opracowane są procedury dotyczące mycia i dezynfekcji powierzchni, mycia i sterylizacji narzędzi oraz postępowania z odpadami niebezpiecznymi.

Gospodarka odpadami niebezpiecznymi powstającymi w gabinetach kosmetycznych jest uregulowana. Wszystkie gabinety wytwarzające takie odpady mają podpisane umowy na ich odbiór i transport do utylizacji ze specjalistycznymi firmami. Do czasu odbioru do utylizacji w/w odpady przetrzymywane są w urządzeniach chłodniczych, gdzie temperatura magazynowania nie przekracza 10 stopni C.

Nieprawidłowości w zakresie gospodarki tymi odpadami nie stwierdzono.

- **Ubikacje publiczne**

Na terenie miasta Rawa Mazowiecka usytuowanych jest 5 ubikacji ogólnodostępnych i w mieście Biała Rawska - 2 ubikacje ogólnodostępne. Wszystkie ubikacje w Rawie Mazowieckiej i jedna w Białej Rawskiej są typu kontenerowego, zwodociągowane i skanalizowane. Pomieszczenia i urządzenia sanitarne są dezynfekowane, zapewnione są środki higieny.

Stan sanitarno-techniczny i sanitarno-porządkowy toalet był zachowany

- **Tereny rekreacyjne**

Nadzorem sanitarnym objętych jest:

- 16 ogólnodostępnych Ogródków Jordanowskich znajdujących się w mieście Rawa Mazowiecka;
- Park Miejski w Rawie Mazowieckiej;
- Rodzinny Ogród Rozrywki – „Sady Klemensa”;

W okresie letnim sprawdzany był stan sanitarno – techniczny ogrodzeń i wyposażenia, stan sanitarno-porządkowy otoczenia oraz wizualna ocena jakości piasku w piaskownicach, który uzupełniany był w trakcie trwania sezonu letniego. Na terenie ogródków jordanowskich ustawione są tablice z informacjami o zakazie wprowadzania psów, zakazie palenia tytoniu oraz informacja o chorobach odzwierzęcych.

Stan sanitarno - techniczny wymienionych obiektów w czasie trwania sezonu letniego był zachowany.

4. STANEM SANITARNYM INNYCH OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Do obiektów tych należą: cmentarze, obiekty sportowe (dwie hale sportowe, basen kąpielowy), obiekty widowiskowe (dwa Domy Kultury).

- Cmentarze. Wszystkie są ogrodzone i zamknięte. Właściciele cmentarzy (proboszczowie) lub zarządzający mają podpisane umowy na odbiór odpadów komunalnych z terenów cmentarzy.

W roku sprawozdawczym 2023 wydano 15 decyzji na ekshumację zwłok/szczątków ludzkich. Sprawowano bezpośredni nadzór nad ich przebiegiem w celu zabezpieczenia przeciwepidemicznego.

- Obiekty Sportowe.

- Basen kąpielowy „AQUARIUM” – Rawa Mazowiecka, ul. Katowicka 20.

Pomieszczenia obiektu utrzymane są w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym. Woda basenowa (woda wprowadzana do nieszczelności basenowych oraz bezpośrednio z nieszczelności basenowych i dwóch wanien z hydromasażem) badana była w ramach kontroli wewnętrznej 2 razy w miesiącu a w ramach kontroli urzędowej przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej 2 razy w roku - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Wyniki badań wody basenowej w 2023 roku nie wykazywały przekroczeń badanych parametrów.

- Hala sportowa „Milenium” Rawa Mazowiecka. Jej stan sanitarno-techniczny i sanitarno-porządkowy jest dobry.

- Hala Sportowa „Tatar” Rawa Mazowiecka. Pod koniec 2022 roku zakończono generalny remont wymienionego obiektu. Obecnie jej stan sanitarno - techniczny oraz sanitarno - porządkowy jest bardzo dobry.

- Domy Kultury: - Miejski Dom Kultury w Rawie Mazowieckiej.

- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Białej Rawskiej.

Stan sanitarno – techniczny i sanitarno-porządkowy w/w obiektów jest dobry.

5. STANEM SANITARNYM ŚRODKÓW TRANSPORTU

- Autobusy i mikrobusy – nadzorem objęte są autobusy i mikrobusy należące do: Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Skierniewicach, Spółka z o.o. Oddział w Rawie Mazowieckiej oraz do 1 prywatnego przedsiębiorcy. Środki transportu są w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

- Środki transportu do przewozu zwłok.

Nadzorem sanitarnym objęte są trzy podmioty gospodarcze zajmujące się przewozem zwłok i szczątków ludzkich. Środki transportu spełniają wymagania sanitarne i techniczne.

6. GOSPODARKĄ ODPADAMI

W roku 2023 nie odnotowano nieprawidłowości związanych z gospodarką odpadami. Wszystkie podmioty gospodarcze będące pod nadzorem naszej Stacji mają uregulowaną

gospodarkę odpadami. Odpady komunalne gromadzone są w kontenerach lub pojemnikach i odbierane przez wyspecjalizowane firmy. Odpady składowane są na wysypisku odpadów komunalnych w Pukininie. Na odbiór odpadów niebezpiecznych podpisane są umowy z Zakładem Transportu, Segregacji i Utylizacji Odpadów „EMKA” z Żyrardowa, z Firmą ECO-ABC z Bełchatowa, ul. Przemysłowa lub z Firmą TPO Sp. z o.o. ze Zgierza ul. Henryka Barona 6a.

1. Działalność kontrolno – represyjna

Ilość:

- nadzorowanych obiektów – 187
- przeprowadzonych kontroli – 548, w tym:

109 kontroli zakończonych protokołem poboru próbek - wydanych decyzji 48, w tym:

- 15 na przeprowadzenie ekshumacji,
- 3 na przeprowadzenie zabiegów DDD w mieszkaniach, w których ujawniono zwłoki w stanie częściowego rozkładu,
- 6 na brak przydatności wody do spożycia,
- 8 na warunkową przydatność wody do spożycia,
- 2 decyzje przedłużające na warunkową przydatność wody,
- 1 na zamknięcie kąpieliska Żurawia w Białej Rawskiej,
- 13 decyzji finansowych.

- wydanych postanowień – 6,

- wydanych opinii – 9,

- wydanych ocen jakości wody do spożycia – 111,

- wydanych ocen przydatności wody w kąpieliskach – 10,

- wydano 1 ocenę o jakości wody na pływalni AQUARIUM w Rawie Mazowieckiej,

- ilość pobranych próbek wody – 150, w tym:

- wody do spożycia – 117,
- wody z kąpieliska – 2,
- wody w kierunku bakterii Legionella – 12,
- wody z basenu kąpielowego – 19.

- ilość przyjętych interwencji od ludności – 6 - rozpatrzone przez PPIS w Rawie Mazowieckiej, dotyczyły:

L.p.	Liczba	Zasadne	Niezasadne lub wniesione do niewłaściwego organu
1.	6	4	2

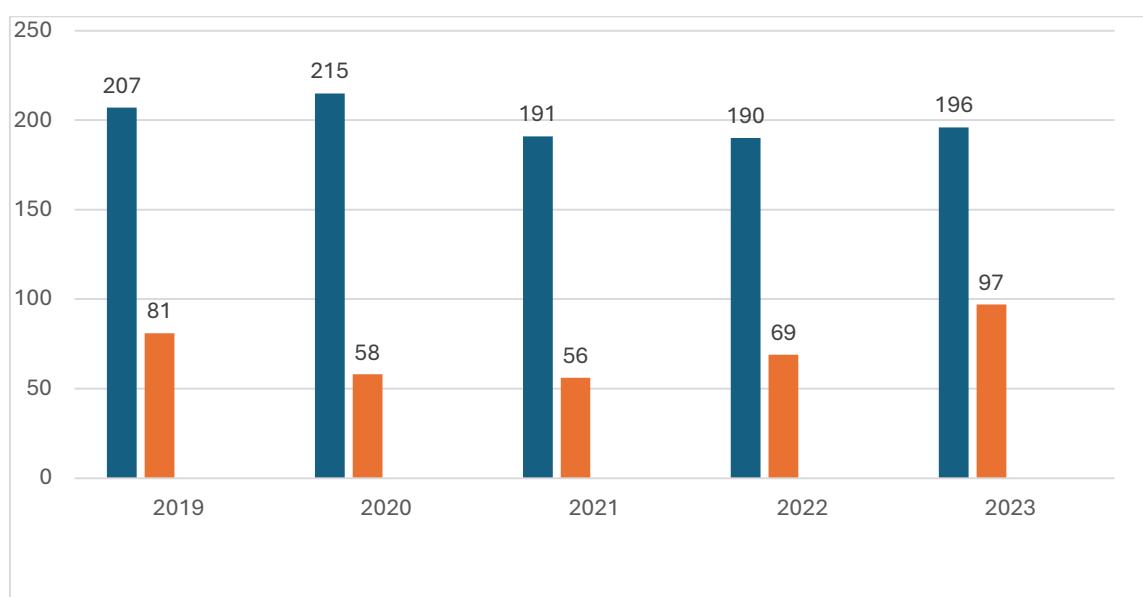
Krótki opis czego dotyczyły:

1. Interwencja mieszkanki Rawy Mazowieckiej z dnia 10.02.2023 r. dotycząca nieprzyjemnego zapachu w lokalu mieszkalnym przy ulicy Tomaszowskiej w Rawie Mazowieckiej związanego z ujawnieniem w dniu poprzednim zwłok w stanie częściowego rozkładu w sąsiadującym mieszkaniu. W celu potwierdzenia ujawnienia zwłok Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rawie Mazowieckiej przeprowadził rozmowę z Zastępcą Komendanta Powiatowego Policji w Rawie Mazowieckiej. Po uzyskaniu potwierdzenia Z-ca PPIS w Rawie Mazowieckiej oraz kierownik HŚ udały się na wizję lokalną klatki schodowej oraz mieszkania nr 7 bloku 10 C przy ul. Tomaszowskiej. W związku z ujawnieniem nieprzyjemnego zapachu wydano decyzje na TBS w Rawie Mazowieckiej oraz na właścicielkę mieszkania nr 8 bloku 10 C, zobowiązujące do wykonania zabiegów DDD pod rygorem natychmiastowej wykonalności.
2. Interwencja zgłoszona przez mieszkankę Rawy Mazowieckiej w dniu 11.05.2023 roku dotycząca złego samopoczucia i bólu głowy u członków rodziny. Według zgłaszającej bóle związane z ujawnieniem w dniu 15 kwietnia 2023 roku zwłok mężczyzny w fazie częściowego rozkładu w bloku przy ulicy Mszczonowskiej w Rawie Mazowieckiej. Przeprowadzono wizję lokalną klatki schodowej, nie ujawniono nieprzyjemnych zapachów.
3. Interwencja zgłoszona przez mieszkankę miejscowości Rzymiec gm. Sadkowice dotycząca złej jakości wody dostarczanej przez gminny wodociąg. Pracownicy PSSE w Rawie Mazowieckiej pobrali próby wody z lokalu mieszkalnego zamieszkiwanego przez wnoszącą interwencję w celu sprawdzenia jej jakości pod względem parametrów mikrobiologicznych. Wyniki badań nie wykazały przekroczeń.
4. Anonimowe zgłoszenie interwencji w dniu 09.06.2023 roku dotyczące wylewania ścieków na własne powierzchnie uprawne. Interwencję przekazano do Urzędu Gminy do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami.

5. Anonimowe zgłoszenie interwencji w dniu 09.08.2023 rok dotyczące wylewania nieczystości płynnych przez właściciela firmy świadczącej usługi asenizacyjne na pole w miejscowości Regnów. Interwencja zgłoszona w związku ze stwierdzeniem ponadnormatywnej wartości parametru bakteriologicznego, tj. Escherichia coli w próbkach wody pobranych do badań ze stacji uzdatniania wody wodociągu Regnów. Interwencję przekazano do Urzędu Gminy w Regnowie do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami.
6. W dniu 05.10.2023 roku do PSSE w Rawie Mazowieckiej przy ul. Łowickiej 15 zgłosiła się współwłaścicielka mieszkania przy ul. Jana III Sobieskiego w Rawie Mazowieckiej i poinformowała, iż w części mieszkania należącego do męża wnoszącej interwencję składowane są odpady wydzielające nieprzyjemny fetor przedostający się do jej części mieszkania. Istniały również obawy przedostania się larw owadów. O zaistniałej sytuacji powiadomiono Rawsko-Mazowiecką Spółdzielnię Mieszkaniową oraz udano się na wizję lokalną do mieszkania, podczas której nie stwierdzono nienaturalnych, nieprzyjemnych zapachów oraz obecności insektów.

VI. W DZIEDZINIE NADZORU SANITARNEGO NAD ZAKŁADAMI PRACY I ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIA CHOROÓB ZAWODOWYCH

Sekcja Higieny Pracy, zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawuje nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w zakładach pracy. Ocenę warunków zdrowotnych środowiska pracy pracowników dokonano w oparciu o wyniki pomiarów i badań czynników szkodliwych, które występowały na stanowiskach pracy, pomiary wykonywane były przez laboratoria posiadające stosowną akredytację.

Ryc. Ilość zakładów w ewidencji i przeprowadzonych w nich kontrolach w latach 2019-2023.

W **2023** roku pod nadzorem Higieny Pracy znajdowało się **196** zakładów pracy, zatrudniających ogółem **7378** pracowników. **83** stanowiły zakłady zatrudniające powyżej 10 pracowników, **82** zakłady zatrudniało do 9 pracowników, **24** zakłady to większe obiekty, zatrudniające powyżej 50 pracowników (w tym 7 powyżej 250 osób). Przeprowadzono ogółem **97** kontroli sanitarnych.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli w zakładach pracy i w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wydano **3 decyzje** administracyjne, zawierające **5 nakazów** w zakresie:

- przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy (stężenie pyłu, stężenie substancji chemicznych, natężenia hałasu),
- poprawy stanu technicznego pomieszczeń,

- zapewnienie równej i łatwej do utrzymania w czystości powierzchni na schodach wejściowych do budynku
- wycofania z obrotu produktu biobójczego posiadającego niewłaściwe oznakowanie.

Zagrożenia występujące w środowisku pracy:

Hałas

Narażenie pracowników na wysoki poziom hałasu występuje m.in. w zakładach :

1. ELSAM Sp. z o.o. Rawa Mazowiecka (regeneracja alternatorów) – przekroczenie norm hałasu wystąpiło na jednym stanowisku operatora linii produkcyjnej. Ze względu na specyficzny proces technologiczny oraz wykorzystywanie maszyn emitujących głośne dźwięki niemożliwym jest obniżenie poziomu hałasu. Pracownicy mają zapewnione indywidualne ochronniki słuchu dopasowane do wielkości narażenia i objęci są właściwą profilaktyką medyczną.

2. HERCO Sp. z o. o. Cielądz (produkcja gwoździ) – ze względu na specyficzny proces technologiczny oraz wykorzystywanie maszyn emitujących głośne dźwięki niemożliwym jest obniżenie poziomu hałasu. Zakład ten jest obecnie w trakcie realizowania programu działań technicznych, mających na celu skuteczne zmniejszenie poziomu hałasu polegających m.in. na odizolowaniu głośnych maszyn od pozostałej części hali produkcyjnej. Pracownicy mają zapewnione indywidualne ochronniki słuchu dopasowane do wielkości narażenia i objęci są właściwą profilaktyką medyczną.

3. FOOD SERVICE Sp. z o. o. Zakłady Mięsne Rawa Mazowiecka, ul. Mszczonowska – przekroczenia norm hałasu występują w hali uboju brudnego na stanowisku ubojowca i wynikają z zastosowania specyficznych w tej branży maszyn, których wyciszenie okazało się niemożliwe. Narażeni na hałas pracownicy mają zapewnione indywidualne ochronniki słuchu i są objęci właściwą profilaktyką medyczną.

4. METALBUD Spółka z o.o. 96-200 Rawa Mazowiecka, ul. Tomaszowska 90 - przekroczenia norm hałasu występują w hali produkcyjnej i wynika to z zastosowania specyficznych w tej branży maszyn, których wyciszenie okazało się niemożliwe. Narażeni na hałas pracownicy mają zapewnione indywidualne ochronniki słuchu i są objęci właściwą profilaktyką medyczną. Została wprowadzona rotacja pracowników na narażonych stanowiskach oraz oznakowano i wydzielono strefy nadmiernego hałasu.

5. CDF Sp. z o.o., ul. Miodowa 2, 96-200 Rawa Mazowiecka - przekroczenia norm hałasu występują w hali produkcyjnej i wynika to z zastosowania specyficznych w tej branży maszyn HOMAG typ S- 500 i Biesse Stream. Narażeni na hałas pracownicy mają zapewnione indywidualne ochronniki słuchu i są objęci właściwą profilaktyką medyczną. W zakładzie oznakowane zostały strefy zagrożenia hałasem oraz przeprowadzane są częste szkolenia dla pracowników.

Zapylenie

Narażenie pracowników na zapylenie występuje m. in. w zakładzie **SIEVERT POLSKA Sp. z o.o. Rawa Mazowiecka** (dawny Quick - Mix) zajmującym się produkcją suchych zapraw betonowych, w **Młynie Zbożowym Kurzeszyn**, piekarniach, a także w firmie **CDF Sp. z o.o.**, ul. Miodowa 2, 96-200 Rawa Mazowiecka podczas produkcji mebli oraz w firmie **Private Label Tissue Sp. z o.o.**, która zajmuje się produkcją artykułów higienicznych (tj. papier toaletowy, chusteczki higieniczne, ręczniki papierowe). W 2023 roku nie stwierdzono przekroczeń stężenia pyłów w kontrolowanych zakładach pracy.

Czynniki chemiczne

Pracownicy narażeni są na czynniki chemiczne w procesach produkcyjnych, gdzie występują one jako surowce, produkty pośrednie i końcowe. Takie substancje chemiczne jak aceton, kwas solny, kwas siarkowy, wodorotlenek sodu stosowane są w następujących zakładach: **Galwin** (galwanizernia), **FAM Grupa Kapitałowa** (cynkownia), **Elsam** (regeneracja alternatorów), **Herco Sp. z o.o.** (oddział galwanizerni), **Metalbud**, **Polster Elektronika-Automatyka**, **pralnie chemiczne**. W 2023 r. pomiary stężeń tych czynników **nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych**.

Ponadto prowadzony był nadzór nad wykorzystaniem w działalności gospodarczej **prekursorów narkotyków kat. 2 i 3** (aceton, chlorowódz, kwas siarkowy, nadmanganian potasu), czyli substancji, które mogą być używane do nielegalnego wytwarzania środków odurzających i substancji psychotropowych. Pod nadzorem znajduje się **11** zakładów stosujących prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, są to m. in.: **Herco**, **Galwin**, **FAM Grupa Kapitałowa**, **Antares Sp. z o.o.**, **Fabryka Mebli „RAWA”**.

Na bieżąco monitorowano wyniki pomiarów stężeń tych czynników chemicznych na stanowiskach pracy. **Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie**.

Czynniki rakotwórcze

Narażenie na czynniki rakotwórcze występowało w 5 zakładach pracy:

1. **Galwin Rawa Maz.** (galwanizernia - bezwodnik kwasu chromowego),
2. **NZOZ Remedium,**
3. **NZOZ Gagent,**
4. **NZOZ Verbena,**
5. **SPZOZ w Rawie Mazowieckiej (szpital)**

W zakładzie **Galwin** badania stężeń czynnika rakotwórczego **nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych**. W pozostałych w/w zakładach pracownicy są narażeni na **promieniowanie jonizujące** (obsługa aparatury rentgenowskiej) – nad którym nadzór prowadzi Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Łodzi.

Produkty biobójcze

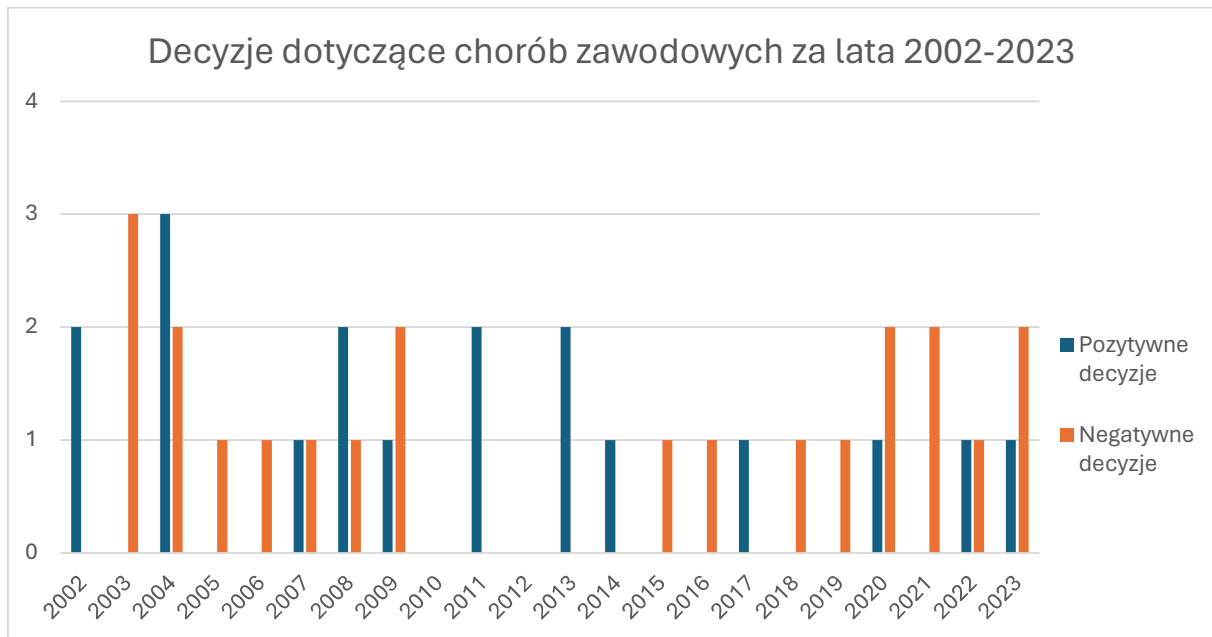
W analizowanym okresie sprawozdawczym prowadzono kontrole pod kątem prawidłowego wprowadzania do obrotu produktów biobójczych (**Kozielski Dańków, RAW-POL Stefański spółka jawna**) oraz stosowania do dezynfekcji preparatów biobójczych (**NZOZ-y, przetwórnice, ubojnie**). W zakładzie Kozielski przeprowadzono kontrolę interwencyjną w związku z wycofaniem z obrotu produktu biobójczego posiadającego niewłaściwe oznakowanie.

Choroby zawodowe

W roku 2023 w wyniku przeprowadzonych postępowań administracyjnych wydano:

- 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej (dot. choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – Borelioza pracownika gospodarstwa rolnego poz. 26.2),
- 2 decyzje o braku stwierdzenia choroby zawodowej (dot. przewlekłej choroby układu ruchu wywołanej sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki pracownika biurowego poz.19.1 oraz dot. choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – Borelioza pracownika gospodarstwa rolnego poz. 26.2)

Poniższy wykres obrazuje skalę zjawiska na przestrzeni 20 lat.

Ryc. Decyzje dotyczące chorób zawodowych w latach 2002-2023.

- ✓ Ponadto pion Higieny Pracy prowadzi działania związane z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych tzw. „dopalaczy” i nowych substancji psychotropowych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rawie Mazowieckiej ściśle współpracuje w tym zakresie z Komendą Miejską Policji oraz Szpitalem w Rawie Mazowieckiej. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii jednostki służby zdrowia zobowiązane są do przesyłania takich informacji. W 2023 r. nie zgłoszono takich zdarzeń.
- ✓ Kontrolowano w zakładach pracy formę realizacji ustawy antynikotynowej. W większości zakładów obowiązuje zakaz palenia. W niewielu zakładach istnieją miejsca wyznaczone na terenie poza budynkiem, w nielicznych stworzone są przepisowe palarnie. Wszystkie kontrolowane obiekty miały oznaczenia zgodne z przepisami (znak „zakazu” z symbolami papierosów tradycyjnego oraz elektronicznego).

Główne tematy promocyjne w obszarze realizowanym w 2023 r. przez HP dotyczyły :

Działań anty dopalaczowych – wspólnie z pionem Oświaty Zdrowotnej prowadzono wykłady i prelekcje dla pracowników, rodziców i uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, przedstawiając problem dopalaczy i innych zagrożeń w aspekcie jednostki i społeczeństwa. Brano udział w imprezach masowych („Dni Rawy Mazowieckiej”) udostępniając wiedzę zainteresowanym.

Podsumowanie

W nadzorowanych zakładach pracy stan techniczny i sanitarno-porządkowy ulega ciąglej poprawie w stosunku do lat ubiegłych. Najwięcej zagrożeń środowiskowych występuje w zakładach zajmujących się produkcją maszyn i urządzeń, obróbką elementów stalowych oraz wykorzystujących w swojej działalności czynniki chemiczne. Systematycznie prowadzone pomiary w środowisku pracy pozwalają stwierdzić, że warunki pracy pracowników są bezpieczne. Polepszone warunki lokalowe i środowiskowe pracownikom w następujących zakładach:

- „METALBUD Spółka z o.o., 96-200 Rawa Mazowiecka, ul. Tomaszowska 90 - nowe utwardzone miejsce do składowania odpadów;
- Herco Sp. z o.o. Cielądz 28 c, 96-214 Cielądz – nowe pomieszczenie socjalne dla pracowników;
- P.P.H.U HAFTRA Soszyce 14A, 96-200 Rawa Mazowiecka - nowe pomieszczenie socjalne oraz nowe miejsca pracy dla pracowników;
- Zakład Pogrzebowy Hades ul. Mickiewicza 15, 96-230 Biała Rawska – nowe pomieszczenie socjalne.

VI. OCENA STANU SANITARNO-TECHNICZNEGO PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

W 2023 r. sprawowano nadzór sanitarny nad 44 stałymi placówkami oświatowo-wychowawczymi (w tym jedna nowopowstała). Na terenie powiatu rawskiego działają:

- 2 żłobki,
- 5 przedszkoli publicznych,
- 4 przedszkola niepubliczne,
- 20 szkół podstawowych,
- 6 zespołów szkół, w tym:
 - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Trębaczewie – przedszkole, szkoła podstawowa.
 - Zespół Szkół w Sadkowicach – przedszkole, szkoła podstawowa.
 - Zespół Szkół – Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Rawie Mazowieckiej – technikum, szkoła branżowa.
 - Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Reymonta w Rawie Mazowieckiej – technikum, liceum.
 - Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Białej Rawskiej - technikum, szkoła branżowa.
 - Zespół Placówek Specjalnych w Rawie Mazowieckiej – szkoła podstawowa, szkoła branżowa.
- 2 licea ogólnokształcące,
- 1 Świetlica Środowiskowa,
- 1 Warsztaty Terapii Zajęciowej,
- 2 Domy Dziecka,
- 1 Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 122 kontrole, w tym 23 turnusy wypoczynkowe oraz 1 kontrolę interwencyjną.

W okresie ferii zimowych i wakacji letnich nadzorowano przygotowanie i przebieg wypoczynku dzieci i młodzieży.

Skontrolowane 23 turnusy, zorganizowane były: w Hotelu Tatar (ul. Katowicka 20D, 96-200 Rawa Mazowiecka), w Świetlicy Środowiskowej (ul. Miła 2, 96-200 Rawa Mazowiecka) oraz w Parku Rodzinnym - „Sady Klemensa” (Podskarbice Szlacheckie 1, 96-232 Regnów).

Na terenie powiatu rawskiego powstała nowa placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka nad Rawką. Placówka na podstawie Decyzji Wojewody Łódzkiego została zlokalizowana w istniejącym już Domu Dziecka w Rawie Mazowieckiej ul. Łowicka 15.

W roku 2023 w powiecie rawskim przeprowadzono remonty w:

1. Szkole Podstawowej Nr 2 w Rawie Mazowieckiej, ul. Miła 2, 96-200 Rawa Mazowiecka:

- wymieniono podłogi na korytarzach na I i II piętrze,
- wymieniono 18 drzwi do sal lekcyjnych na I i II piętrze,
- pomalowano dwie pracownie 57 i 58,

Na terenie szkoły trwa budowa hali sportowej (termin ukończenia prac zaplanowano na jesień 2024r).

2. Szkole Podstawowej im. Fryderyka Chopina w Babsku ul. Lipowa 12, 96-200 Rawa Mazowiecka:

- w pracowni nr 3 pomalowano ściany, wykonano cyklinowanie i lakierowanie podłogi, wymieniono meble (szafki, stoliki itp.), założono rolety oraz osłony na kaloryfery, zakupiono pomoce dydaktyczne i tablicę interaktywną,
- w sali nr 2 pomalowano ściany,
- przeprowadzono remont korytarza znajdującego się na dolnej kondygnacji tj. pomalowano ściany i listwy przypodłogowych, wymieniono oświetlenia na ledowe,
- doprowadzono do właściwego stanu technicznego boisko szkolne- naprawiono uszkodzona nawierzchnię,
- pomalowano lamperie i listwy przypodłogowe na głównym korytarzu oraz doposażono plac zabaw.

3. Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Lesiewie, Wólka Lesiewska 21, 96-230 Biała Rawska:

- wymieniono instalację elektryczną w całym budynku, zmieniono oświetlenie;
- wymieniono instalację grzewczą, dołożono dodatkowe źródło ciepła - piec olejowy;
- w sali przyrodniczo/chemicznej na piętrze wymieniono podłogę, zainstalowano szafę na odczynniki,
- przeprowadzono termomodernizację budynku,
- wykonano nową elewację,
- wyremontowano klatkę schodową,
- położono gipsy i pomalowano ściany wewnętrzne w całym budynku,
- wybudowano boisko wielofunkcyjne,

- wykonano parking, podjazd do kotłowni wyłożono kostką.
- 4. Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Starej Wsi, 96-230 Biała Rawska, Stara Wieś 17:**
- wymieniono dwoje drzwi do pomieszczeń przedszkolnych,
 - utworzono ekopracownię,
 - pomalowano ściany, wymieniono podłogę, oświetlenie i meble.
- 5. Szkole Podstawowej im. Jana Kochanowskiego w Białej Rawskiej, 96-230 Biała Rawska, ul. Mickiewicza 22/24:**
- w Sali nr 46 przeprowadzono generalny remont; wymieniono oświetlenie na ledowe, założono panele i listwy przypodłogowe, zakupiono nowe meble i pomoce dydaktyczne, pomalowano ściany, na jednej ze ścian zawisła fototapeta,
 - w gabinecie pedagoga pomalowano ściany i założono panele,
 - w sali 48 wymieniono podłogę (panele), listwy przypodłogowe, pomalowano ściany, zawieszono fototapetę, wymieniono meble,
 - pomalowano korytarz i wymieniono oświetlenie.
- W budynku B przeprowadzono remont Sali 24 i 35, położono gładzie gipsowe, wymieniono oświetlenie oraz założono nowe podłogi (panele).
- 6. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Trębaczewie, 96-208 Lubania, Trębaczew 30:**
- w placówce pomalowano łazienki, wymieniono drzwi wejściowe do łazienek oraz wymieniono kaloryfery w czterech pomieszczeniach.
- 7. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki 96-200 Rawa Mazowiecka ul. Kościuszki 19:**
- pomalowano ściany i lamperie w salach lekcyjnych i na korytarzach,
 - wykonano cyklinowanie parkietu na korytarzu na pierwszym piętrze oraz naprawiono parkiet w sali gimnastycznej,
 - wykonano malowanie zewnętrznych ścian szkoły od strony patio,
 - przeprowadzono generalny remont schodów (łącznie z podjazdem dla osób niepełnosprawnych) prowadzących do głównego wejścia oraz schodów prowadzących do wejścia bocznego,
 - wymieniono siedziska ławek znajdujących się przed budynkiem szkoły.
- 8. Zespole Szkół – Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Rawie Mazowieckiej,
96- Rawa Mazowiecka ul. Zwolińskiego 46:**

- pomalowano ściany w sali gimnastycznej, wymieniono część okien oraz przeprowadzono termoizolację sali.

W pozostałych szkołach przeprowadzono drobne bieżące prace remontowe.

W 2023 roku wystawiono **2 decyzje administracyjne:**

1. **Szkoła Podstawowa Nr 1, ul. Kościuszki 19, 96-200 Rawa Mazowiecka-** wystawiono decyzję przedłużającą termin wykonania obowiązków w sprawie złego stanu technicznego nawierzchni boiska do koszykówki (pęknięcia z widocznymi ubytkami w strukturze nawierzchni).
2. **Szkoła Podstawowa w Kłopcynie, 96-208 Lubania, Kłopcyn 17-** wystawiono decyzję nakazującą doprowadzenie do właściwego stanu technicznego schody prowadzące na boisko, ciąg komunikacyjny (chodnik) prowadzący do schodów oraz chodniki wokół budynku.

Nie stwierdzono placówek oświatowo-wychowawczych działających w budynkach nieprzystosowanych. Nie stwierdzono placówek w złym stanie higieniczno-sanitarnym lub wymagających kapitalnego remontu. Wszystkie dzieci w przedszkolach i uczniowie z placówek oświatowo – wychowawczych na terenie powiatu rawskiego korzystają z ciepłej wody. Nie stwierdzono niewłaściwych warunków do utrzymania higieny osobistej.

Ponadto przeprowadzono ocenę obciążenia plecakami uczniów w 1 szkole podstawowej.

Przeprowadzono ważenie plecaków 165 uczniów z oddziałów 1-8, w wyniku pomiarów stwierdzono, że w przypadku 82 uczniów tj. 49,7 % badanej grupy obciążenie plecakami wyniosło do 10% wagi ciała, w przypadku 67 uczniów (40,6%) obciążenie plecakami do wagi ciała wyniosło 10-15%, w przypadku 16 uczniów (9,7%) obciążenie plecakami do wagi ciała wyniosło powyżej 15%.

Wszystkie szkoły w powiecie rawskim pod względem sanitarno- higienicznym są utrzymane w stanie dobrym i bardzo dobrym. Na szczególne wyróżnienie zasługują Szkoła Podstawowa w Konopnicy, Szkoła Podstawowa w Pukininie oraz Szkoła Podstawowa w Białej Rawskiej.

VII. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO ZDROWOTNA

Główne kierunki działań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia wynikały z celów Narodowego Programu Zdrowia, zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w odniesieniu do profilaktyki i promocji zdrowia oraz sytuacji epidemiologicznej, w tym potrzeb zdrowotnych ludności.

W roku 2023 w placówkach oświatowych w powiecie rawskim kontynuowano realizację i koordynowanie 10 programów profilaktycznych nadzorowanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Łodzi. Programy były dostosowane do wieku odbiorców, poruszały aktualne problemy zdrowotne, były dedykowane zarówno dla dzieci uczęszczających do przedszkoli, szkół podstawowych jak i szkół ponadpodstawowych. Należały do nich:

1. Program „Czyste Powietrze Wokół Nas”

To program przedszkolnej edukacji antytytoniowej. Ma na celu ochronę dzieci przed szkodliwym wpływem dymu tytoniowego. Program jest skierowany do dzieci w wieku 5-6 lat i jest realizowany przez nauczycieli, wychowawców przedszkolnych oraz przez przedstawicieli środowiska przedszkolnego i szkolnego.

Liczba placówek realizujących program w powiecie rawskim – 11.

Liczba dzieci objętych programem – 497.

Liczba rodziców/opiekunów – 75.

Działania:

- kształtowanie postaw prozdrowotnych, zwłaszcza w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi;
- uczenie szacunku do otaczającego środowiska;
- zwiększenie wrażliwości podopiecznych na szkodliwość dymu papierosowego oraz innych źródeł dymu;
- zwiększenie wiedzy na temat skutków palenia papierosów;
- umożliwienie dzieciom zaangażowania różnych zmysłów i różnych form aktywności w procesie nabywania informacji oraz kształtowania umiejętności;
- inspirowanie do działań, których efektem były różnorodne prace plastyczne;
- wiedza, którą nabyły dzieci będzie przydatna w życiu codziennym;

- program dostosowany do wieku i potrzeb dzieci;
- przedstawienie dzieciom prezentacji multimedialnej, filmów edukacyjnych, kolorowanek;
- organizacja „Kąciku edukacyjnego dla rodziców” z ulotkami, materiałami informacyjnymi i materiałami promującymi zdrowy tryb życia;
- uczestnictwo w quizie z wiedzy o źródłach dymu;
- prace plastyczne wykonane podczas zajęć dydaktycznych i zabaw plastycznych, zostały zaprezentowane w salach oraz na korytarzach placówek. Świadczyły o wysokim poziomie wiedzy dzieci, ich wrażliwości oraz zaangażowaniu w realizację poszczególnych cykli projektu;
- organizacja warsztatów plastycznych dla dzieci oraz ich rodziców w celu integracji oraz współpracy i poszerzenia wiedzy na temat budowy, funkcji i chorób płuc;
- dzieci śpiewały piosenki, skandowały hasła o tematyce antytytoniowej oraz swoją postawą zachęcały dorosłych do badań profilaktycznych, dbania o zdrowie i zerwania z nałogiem;
- dzieci usystematyzowały swoją wiedzę na temat szkodliwości palenia papierosów oraz sposobu reagowania, gdy w ich obecności ktoś zapali papierosa;
- dzieci uczestniczyły w wycieczkach, obserwowały miejsca, z których wydobywa się dym, program bardzo dobrze przyjęty;
- przekazano materiały edukacyjne (ulotki, plakaty, broszury).
-

2. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Jest to program skierowany do dzieci w wieku 5-6 lat opracowany wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Szczegółowe cele programu:

- zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne,
- kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Liczba placówek realizujących program w powiecie rawskim – 16.

Liczba dzieci objętych programem – 732.

Liczba rodziców/opiekunów – 227.

Działania:

- poruszanie wielu ciekawych zagadnień dotyczących ekologicznych produktów, pokazanie dzieciom jaką pełnią rolę w ich życiu i rozwoju;
- budowanie oraz utrwalanie prawidłowych nawyków higienicznych i żywieniowych;
- kształtowanie umiejętności wyboru produktów zdrowych, promowanie zdrowego trybu życia;
- promowanie aktywności fizycznej;
- pokazanie czym jest ekologia i produkt ekologiczny;
- zdobywanie wiedzy na temat ekologicznego rolnictwa;
- nastąpiła integracja rodzic-dziecko-nauczyciel;
- poznanie piramidy zdrowego żywienia;
- utrwalenie etapów poprawnego mycia rąk;
- zwiększenie świadomości rodziców na temat żywienia dzieci;
- przekazano materiały edukacyjne (ulotki, plakaty, broszury).

3. Program „Trzymaj formę”

Jest to program mający na celu kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Otyłość jest jednym z większych wyzwań globalnych XXI wieku. Niektóre źródła naukowe mówią już o epidemii, a nawet pandemii otyłości. Zgodnie z danymi Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w Europie w ciągu ostatnich dwóch dziesięcioleci częstość występowania otyłości potroiła się.

Szczegółowe cele programu:

- pogłębienie wiedzy o znaczeniu prawidłowo zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka;
- kształtowanie postaw i zachowań związanych z prawidłowym żywieniem, odpowiednią, jakością zdrowotną żywności i aktywnością fizyczną;
- dostarczenie wiedzy o informacjach zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych i umiejętności korzystania z nich.

Program skierowany jest do uczniów klas V-VIII szkoły podstawowej.

Liczba placówek realizujących program w powiecie rawskim – 17.

Liczba dzieci objętych programem – 1816.

Liczba rodziców/opiekunów – 456.

Ciekawsze działania/projekty realizowane w szkołach:

Lp.	Rodzaj projektu	Tytuł	Cel
1.	Edukacyjny	Dzień sportu	Wzrost świadomości dotyczący aktywności
2.	Społeczny	Sportowa przerwa	Zwiększenie czasu, który uczniowie mogą przeznaczyć na aktywność
3.	Edukacyjny	Rywalizacja sportowa klas	Podniesienie sprawności fizycznej uczniów
4.	Badawczy	Odkrywamy ciało jako budowlę skonstruowaną ze składników odżywczych.	Uświadomienie uczniom znaczenia składników odżywczych i ich wpływ na zdrowie człowieka.
5.	Edukacyjny	Poznajemy fakty i mity o odchudzaniu.	Uczniowie potrafią odróżnić prawidłowo zbilansowaną dietę od diet eliminacyjnych.
6.	Edukacyjny	Jedz mądrze	wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, w tym szczególnie umiejętności służących dbałości o swoje zdrowie.
7.	Edukacyjny	Poznajemy rolę aktywności fizycznej w praktyce.	Utrwalenie znaczenia i roli aktywności ruchowej w życiu człowieka w każdym wieku.
8.	Społeczny	Piknik rodzinny	Nauka aktywnego spędzania czasu w gronie rodziny i przyjaciół.
9.	Badawczy	Sprawdzamy co nas otacza	Poznajemy problemy zdrowotne współczesnego świata
10.	Edukacyjny	"Trzymaj formę - układ taneczny"	Uświadomienie uczniom prawidłowego doboru ćwiczeń z zakresu aktywności fizycznej.

11.	Edukacyjny	Dzień Zdrowia pod hasłem „Zdrowie dla wszystkich”	Uświadomienie uczniom, że należy promować zdrowie, zapewniać światu bezpieczeństwo i służyć najsłabszym - aby każdy i wszędzie mógł osiągnąć najwyższy poziom zdrowia i życia.
12.	Společny	Światowy Dzień Zespołu Downa- Dzień kolorowej skarpetki. Przystąpienie do akcji ogólnopolskiej „Wyjątkowa skarpetka” OREW Juszczyń	Zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży na temat Zespołu Downa oraz zwrócenie uwagi na potrzebę większej empatii i tolerancji dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W akcji wzięła udział cała społeczność szkolna.
13.	Edukacyjny	Konkurs wiedzy o AIDS „Żyj bez ryzyka”	Podniesienie poziomu wiedzy o HIV/AIDS. Kształtowanie postawy akceptacji wobec osób żyjących z HIV i chorych na AIDS.
14.	Společny	"Dzień dziecka na sportowo i wesoło"	Integracja zespołów międzyklasowych, zmniejszenie negatywnych emocji u uczniów, wzrost aktywności ruchowej.
15.	Edukacyjny	Projekt edukacyjny „Piramida zdrowego żywienia i aktywność fizyczna Przygotowanie i przeprowadzenie działań edukacyjnych	Promocja zasad zdrowego i świadomego komponowania smacznych i zdrowych posiłków, - utrwalanie odpowiedzialnych postaw związanych z niemarnowaniem jedzenia, z prawidłowym oraz świadomym kupowaniem, przygotowywaniem i przechowywaniem żywności.
16.	Společny	Przełajowy bieg po zdrowie.	Akceptacja rówieśnicza, promocja aktywności fizycznej.
17.	Edukacyjny	Codzienna gimnastyka	Uświadomienie konieczności uprawiania sportu.
18.	Badawczy	Zdrowe śniadanie	Wybór produktów do wykonania zdrowego śniadania.
19.	Edukacyjny	Cukier - wróg czy druh?	Uświadomienie uczniom, że nadmierne spożywanie cukru w codziennej diecie

			człowieka jest niebezpieczne i może prowadzić do wielu chorób.
20.	Edukacyjny	Przygotowujemy zdrowe koktajle.	Uczniowie poznają wartości odżywcze warzyw i owoców i potrafią skomponować i przyrządzić smaczne i zdrowe koktajle.
21.	Badawczy	Poznajemy problemy zdrowotne współczesnego świata.	Uczniowie poznają przyczyny i skutki wyzwań zdrowotnych współczesnego świata, takich jak: głód, uzależnienia, choroby cywilizacyjne, nadwaga i otyłość czy choroby o podłożu psychicznym – anoreksja czy bulimia.
22.	Edukacyjny	Zdrowe odżywianie	Dążenie do odpowiedniej atmosfery podczas zajęć w grupach, uświadomienie uczniów w zakresie zagrożeń płynących ze złego odżywiania się i korzystania z używek, wykonanie plakatów, wykonanie przestrzennych form piramidy zdrowego żywienia
23.	Edukacyjny	"W zdrowym ciele - zdrowe rzeczy"	Znaczenie zdrowych produktów dla zdrowia człowieka.
24.	Edukacyjny	Szkolna przerwa kota Mieczysława.	Korzyści płynące ze spożywania mleka i jego przetworów.
25.	Edukacyjny	Śniadanie Chrumasa.	Zachęcanie do spożywania zdrowych przekąsek.
26.	Edukacyjny	Kulinarne smaki, co jedzą drugaki.	Kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych, kształcenie zmysłu smaku, zapachu i dotyku, podczas przygotowywania i degustacji potraw. Zapoznanie z etapami przygotowywania posiłków.
27.	Edukacyjny	Szklanka mleka.	Zachęcania do spożywania mleka.
28.	Edukacyjny	Owoce i warzywa w szkole.	Systematyczne spożywanie owoców, warzyw i soków w szkole.
29.	Edukacyjny	Naturalne i zdrowe produkty zbożowe.	Warsztaty kulinarne, pieczenie chleba, przetwarzanie produktów zbożowych.

4. Program „Bieg po zdrowie”

Jest to program edukacji antytytoniowej skierowany do uczniów IV klas szkół podstawowych. Celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia tytoniu, opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Liczba placówek realizujących program w powiecie rawskim – 11.

Liczba dzieci objętych programem – 482.

Liczba rodziców/opiekunów – 211.

Działania:

- zajęcia prowadzone przez szkolnego koordynatora programu zgodnie ze scenariuszem;
- spotkania/pogadanki z młodzieżą prowadzone przez pracownika Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rawie Mazowieckiej.
- przekazano materiały edukacyjne (ulotki, plakaty, broszury).

5. Program „Dopalaczom mówimy STOP – wybieramy zdrowie”

Jest to program adresowany do uczniów klas VII i VIII mający na celu zapobieganie używania środków psychoaktywnych oraz kształtowanie bezpiecznych zachowań zdrowotnych wśród młodzieży województwa łódzkiego.

Liczba placówek realizujących program w powiecie rawskim – 11.

Liczba dzieci objętych programem – 1004.

Liczba rodziców/opiekunów – 332.

Działania:

- zajęcia prowadzone przez szkolnego koordynatora programu zgodnie ze scenariuszem;
- przekazano materiały edukacyjne (ulotki, plakaty, broszury).
- spotkania/pogadanki z młodzieżą prowadzone przez pracownika Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rawie Mazowieckiej.

6. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje w/w Program we współpracy z władzami lokalnymi, instytucjami zajmującymi się HIV/AIDS, organizacjami pozarządowymi i partnerami, natomiast głównym koordynatorem Programu jest Krajowe Centrum ds. AIDS.

Główne cele programu:

- ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV;
- zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie HIV/AIDS;
- poprawa jakości życia w sferze psychospołecznej osób żyjących z HIV/AIDS, ich rodzin i bliskich;
- poprawa jakości i dostępu do diagnostyki i opieki medycznej nad ludźmi żyjącymi z HIV/AIDS oraz osobami narażonymi na zakażenie HIV.

Liczba placówek realizujących program w powiecie rawskim – 5.

Liczba dzieci objętych programem – 318.

Liczba rodziców/opiekunów – 0.

Działania:

- zorganizowano konkurs z wiedzy o HIV/AIDS pt. „POWIEDZ NIE DLA AIDS” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu rawskiego;
- zorganizowano obchody Światowego Dnia AIDS w Miejskim Domu Kultury w Rawie Mazowieckiej, podczas których wykład dla uczniów szkół ponadpodstawowych poprowadził Pan Roman Latoszyński – certyfikowany edukator z Krajowego Centrum ds. AIDS;
- przekazano materiały edukacyjne (ulotki, plakaty, broszury).

7. Program „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Jest to program skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, a także ich rodziców i opiekunów oraz kadry pedagogicznej. Poświęcony jest profilaktyce zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) i raka szyjki macicy.

Cele szczegółowe programu:

- zwiększenie poziomu wiedzy z zakresu profilaktyki raka szyjki macicy i roli HPV w jego powstawaniu;
- podniesienie świadomości o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy;
- motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie;

- dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne.

Liczba placówek realizujących program w powiecie rawskim – 3.

Liczba dzieci objętych programem – 201.

Liczba rodziców/opiekunów – 26.

Działania:

- zajęcia prowadzone przez szkolnego koordynatora programu zgodnie ze scenariuszem;
- przekazano materiały edukacyjne (ulotki, plakaty, broszury).

8. Program „Podstępne WZW”

Jest to program skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem jest podniesienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C.

Cele szczegółowe programu:

- przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBA, HBV i HCV;
- uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie;
- pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi;
- kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych.

Liczba placówek realizujących program w powiecie rawskim – 4.

Liczba dzieci objętych programem – 219.

Liczba rodziców/opiekunów – 30.

Działania:

- zajęcia prowadzone przez szkolnego koordynatora programu zgodnie ze scenariuszem;
- przekazano materiały edukacyjne (ulotki, plakaty, broszury).

9. Program „Znamię! Znam je?”

Jest to program skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem jest upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Realizowany jest w 4 szkołach ponadpodstawowych.

Program ma za zadanie:

- podniesienie poziomu wiedzy na temat czynników podnoszących ryzyko powstawania czerniaka;
- zapoznanie z zasadami profilaktyki czerniaka;
- nabycie umiejętności rozpoznawania czerniaka;

- budowanie postaw prozdrowotnych wśród młodzieży.

Liczba placówek realizujących program w powiecie rawskim – 4.

Liczba dzieci objętych programem – 214.

Liczba rodziców/opiekunów – 7.

Działania:

- zajęcia prowadzone przez szkolnego koordynatora programu zgodnie ze scenariuszem;
- przekazano materiały edukacyjne (ulotki, plakaty, broszury).

10. Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Jest to program skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych z zakresu profilaktyki uzależnień. Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.

Liczba placówek realizujących program w powiecie rawskim – 4.

Liczba dzieci objętych programem – 214.

Liczba rodziców/opiekunów – 7.

Działania:

- zajęcia prowadzone przez szkolnego koordynatora programu zgodnie ze scenariuszem;
- przekazano materiały edukacyjne (ulotki, plakaty, broszury).

Ponadto w roku 2023 w powiecie rawskim prowadzono szereg działań prozdrowotnych o charakterze nieprogramowym. Uwarunkowane one były aktualnymi potrzebami społecznymi. Inicjowano i wytaczano kierunki przedsięwzięć zmierzających do kształtowania w społeczeństwie korzystnych dla zdrowia postaw i zachowań. Podjęto działania pobudzające aktywność społeczną do nabywania umiejętności doskonalenia, ochrony i wspierania zdrowia. Koordynowano programy prozdrowotne oraz działania nieprogramowe o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym.

Przeprowadzono wizytacje, wykłady/pogadanki i szkolenia metodyczne związane z realizacją działań z zakresu promocji zdrowia. Udzielano porad placówkom oświatowo-wychowawczym i opiekuńczym, placówkom wypoczynku, podmiotom leczniczym i innym podmiotom, instytucjom, organizacjom pomocy metodycznej, merytorycznej i organizacyjnej z zakresu promocji zdrowia. Nawiązano współpracę z administracją rządową, samorządową, organizacjami pozarządowymi, lokalnymi mediami.

Wszystkie działania były udostępniane na bieżąco na stronie internetowej www.gov.pl/psse-rawa-mazowiecka oraz stronie Facebook Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rawie Mazowieckiej. Działania w roku 2023 były związane są z tematami:

1. Profilaktyka grypy

Celem akcji było szerzenie informacji związanych z profilaktyką oraz zapobieganiem zakażeniom na grypę. Zwrócono uwagę na przestrzeganie zasad higieny i ochrony osobistej. Informowano, aby w okresie wzrostu zachorowań unikać przebywania w dużych skupiskach ludzkich oraz w zatłoczonych pomieszczeniach. Zwrócono uwagę na szczepienia, które są najlepszym narzędziem zabezpieczającym przed zachorowaniem.

Działania:

- audycja radiowa w Radio Victoria;
- promowanie akcji na stronie internetowej oraz stronie Facebook Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rawie Mazowieckiej.

2. Profilaktyka uzależnień

Celem akcji jest szerzenie prozdrowotnego stylu życia oraz powstrzymanie rozwoju zachowań ryzykownych wśród młodzieży prowadzących do uzależnienia. Pokazaliśmy wielowymiarowość uzależnień. Zaczynając od spędzania wolnego czasu przy telefonie, grach komputerowych po spożywanie energetyków. Przedstawiliśmy drogę prowadzącą do uzależnienia od papierosów, e-papierosów, alkoholu, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych. Zwróciliśmy uwagę na cyberprzemoc oraz hejt, które są sposobami na odreagowanie, po które młodzież sięga najczęściej. Opisaliśmy na czym polega pułapka alkoholizmu oraz przedstawiliśmy wpływ alkoholu na młody organizm.

Działania:

- 1 audycja radiowa na temat energetyków w Radio Victoria;
- 1 konkurs z wiedzy o uzależnieniach „UZALEŻNIENIE NIE DLA MNIE!” dla uczniów szkół ponadpodstawowych;
- 32 spotkania/pogadanki w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych (w tym 17 pogadanek z akcji Bezpieczne Wakacje oraz 1 pogadanka z akcji Bezpieczne Ferie);

- 5 punktów informacyjno-edukacyjnych (w tym Biański Dzień Profilaktyki, Dni Rawy Mazowieckiej, stoisko podczas akcji Bezpieczne Wakacje nad rawskim zalewem przy współdziałaniu WOPR, Policji, Straży Pożarnej, oraz 2 stoiska w szkołach podczas Światowego Dnia Rzucania Palenia);
- promowanie akcji na stronie internetowej, stronie Facebook Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rawie Mazowieckiej oraz wystawie w PSSE w Rawie Mazowieckiej.

3. Bezpieczny wypoczynek zimowy

Celem akcji było wskazanie bezpiecznych warunków wypoczynku dzieciom i młodzieży poprzez działalność informacyjno-edukacyjną w zakresie bezpiecznych zachowań zdrowotnych. Działania te miały na celu podniesienie poziomu świadomości dzieci i młodzieży oraz zmniejszenie ryzyka zagrożeń zdrowotnych w okresie ferii zimowym.

Działania:

- 1 spotkanie na półkolonii w Szkole Podstawowej Nr 4 w Rawie Mazowieckiej;
- promowanie akcji na stronie internetowej oraz stronie Facebook Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rawie Mazowieckiej.

4. Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania

Celem akcji było promowanie zdrowego stylu życia oraz zachęcenie do aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. Dodatkowym atutem były treści związane z prawidłowym odżywianiem oraz kształtowaniem prozdrowotnych nawyków.

Działania:

- 2 spotkania/pogadanki w Szkole Podstawowej Nr 4 w Rawie Mazowieckiej oraz 1 w Szkole Podstawowej w Pachach;
- przekazano materiały edukacyjne (ulotki, plakaty, broszury);
- promowanie akcji na stronie internetowej oraz stronie Facebook Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rawie Mazowieckiej.

5. Światowy Dzień Zdrowia

Celem akcji było zwrócenie szczególnej uwagi na najbardziej istotne problemy zdrowotne społeczeństw na całym świecie. Obchodzony 7 kwietnia ma na celu promowanie zdrowia oraz zapewnienie światu bezpieczeństwa. Ma służyć najsłabszym – by każdy i wszędzie mógł mieć dostęp do tego samego poziomu zdrowia i dobrego samopoczucia.

Działania:

- slajd wyświetlany na monitorze w aptece VERBENA;
- promowanie akcji na stronie internetowej oraz stronie Facebook Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rawie Mazowieckiej.

6. Europejski Tydzień Szczepień

Celem akcji było zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat korzyści wynikających ze szczepień oraz ryzyka wynikającego ze spadku liczby osób zaszczepionych. Pandemia COVID-19, sytuacja wywołana wojną w Ukrainie oraz konieczność przywrócenia bezpieczeństwa w Europie stanowiły wyzwania, które potęgowały znaczenie powszechnego dostępu do szczepionek. Działania skupiały się głównie wokół szczepień przeciw HPV (ludzki wirus brodawczaka), odpowiadający za zachorowania na raka szyjki macicy. Może on wywoływać również inne nowotwory zarówno u kobiet jak i mężczyzn.

Działania:

- 3 spotkania/pogadanki w Szkole Podstawowej Nr 4 w Rawie Mazowieckiej oraz 1 w Szkole Podstawowej w Pachach;
- przekazano materiały edukacyjne (ulotki, plakaty, broszury);
- promowanie akcji na stronie internetowej, stronie Facebook Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rawie Mazowieckiej oraz wystawie w PSSE w Rawie Mazowieckiej.

7. Światowy Dzień Bez Tytoniu

Dzień ten został ustanowiony przez Światową Organizację Zdrowia w 1987 r. w związku z rosnącą liczbą osób uzależnionych od tytoniu. Celem ustanowienia tego święta było zwrócenie uwagi na powszechność nałogu palenia i jego negatywne skutki dla zdrowia. W roku 2023 r. hasłem przewodnim kampanii było „Uprawiaj żywność, nie tytoń”.

Działania:

- stoisko profilaktyczne na IX Białskim Dniu Profilaktyki w Białej Rawskiej;

- stoisko profilaktyczne na Dniach Rawy Mazowieckiej;
- 1 spotkanie/pogadanka w Szkole Podstawowej w Sierzchowach oraz 1 w Szkole Podstawowej w Cielądzu;
- 1 spotkanie/pogadanka w szkole ponadpodstawowej w ZSP im. Reymonta w Rawie Mazowieckiej;
- przekazano materiały edukacyjne (ulotki, plakaty, broszury);
- promowanie akcji na stronie internetowej, stronie Facebook Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rawie Mazowieckiej oraz wystawie w PSSE w Rawie Mazowieckiej.

8. Promocja higieny jamy ustnej, w tym profilaktyka próchnicy i chorób przyzębia

Celem akcji jest budowanie właściwych nawyków i popularyzacja zasad poprawnej higieny jamy ustnej, odpowiedniej diety i zdrowych nawyków żywieniowych wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym poprzez:

- zwiększenie świadomości dzieci dotyczącej konieczności codziennej, systematycznej dbałości o zdrowie jamy ustnej i zębów;
- utrwalenie wiedzy na temat podstawowych zasad profilaktyki próchnicy;
- kształtowanie prawidłowych umiejętności wśród dzieci dotyczących właściwej higieny jamy ustnej;
- wskazanie prawidłowych nawyków żywieniowych.

Działania:

- 1 spotkanie/pogadanka w Miejskim Przedszkolu Nr 3 „Bajkowy Zakątek” w Rawie Mazowieckiej;
- promowanie akcji na stronie internetowej, stronie Facebook Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rawie Mazowieckiej oraz wystawie w PSSE w Rawie Mazowieckiej.

9. Bezpieczny wypoczynek letni

Celem akcji było wskazanie bezpiecznych warunków wypoczynku dzieciom i młodzieży poprzez działalność informacyjno-edukacyjną w zakresie bezpiecznych zachowań zdrowotnych. Działania te miały na celu podniesienie poziomu świadomości dzieci i młodzieży oraz zmniejszenie ryzyka zagrożeń zdrowotnych w okresie wakacji.

Działania:

- 17 pogadank na temat bezpiecznych wakacji podczas półkolonii i obozów sportowych dla dzieci i młodzieży z całej Polski;
- 1 stoisko podczas imprezy nad rawskim zalewem - Akcja „Bezpieczne Wakacje” poprowadzone przy współudziale WOPR, Policji i Straży Pożarnej;
- 2 audycje radiowe na temat profilaktyki dotyczącej kleszczy i chorób odkleszczowych oraz audycja radiowa na temat energetyków i nowej ustawy zakazującej sprzedaży osobom niepełnoletnim;
- wykonano 2 filmiki promocyjne – Facebook;
- promowanie akcji na stronie internetowej, stronie Facebook Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rawie Mazowieckiej oraz wystawie w PSSE w Rawie Mazowieckiej.

10. Profilaktyka wad postawy

Akcja mająca na celu zwrócenie uwagi na olbrzymi problem jakim jest noszenie zbyt ciężkiego tornistra do szkoły. Zwrócenie uwagi na konsekwencje noszenia zbyt ciężkiego tornistra w stosunku do masy ciała jakim są: schorzenia kręgosłupa, nieprawidłowo funkcjonujący układ oddechowy i krążenia. Jest to temat, który bardzo interesuje rodziców. Aby zapobiegać dysfunkcjom układu ruchu – oprócz prawidłowo dobranego i spakowanego tornistra – należy zapewnić uczniom odpowiednią aktywność fizyczną, a także właściwe stanowisko do nauki. Zarówno w szkole, jak i w domu ważne jest wyrobienie zdrowych i odpowiednich nawyków umożliwiających zachowanie symetrii ciała przy wykonywaniu czynności ruchowych i statycznych, np. przy oglądaniu telewizji, pracy z komputerem lub odrabianiu lekcji.

Działania:

- 1 audycja radiowa w Radio Victoria;
- przeprowadzono akcję ważenia plecaków wśród dzieci w Szkole Podstawowej Nr 1 w Rawie Mazowieckiej;
- promowanie akcji na stronie internetowej, stronie Facebook Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rawie Mazowieckiej oraz wystawie w PSSE w Rawie Mazowieckiej.

11. Kampania Wybieraj Bezpieczną Żywność - EFSA

Celem kampanii jest zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności oraz zachęcenie konsumentów do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. Kampania o zasięgu ogólnym umożliwia konsumentom łatwy dostęp do praktycznych informacji przydatnych podczas kupowania i spożywania żywności – od pomocy przy czytaniu etykiet, przez informacje na temat istoty i zasadności stosowania suplementów diety, do wskazówek na temat przygotowania i przechowywania produktów spożywczych.

Działania:

- 1 spotkanie/pogadanka w Szkole Podstawowej Nr 4 w Rawie Mazowieckiej;
- rozdawanie ulotek (plenerowa akcja promocyjna);
- promowanie akcji na stronie internetowej oraz Facebook Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rawie Mazowieckiej oraz wystawie w PSSE w Rawie Mazowieckiej.

12. Światowy Dzień Rzucania Palenia

Idea obchodzonej w Polsce i na świecie akcji miała zachęcić do całkowitego porzucenia nałogu. Jej celem było zwrócenie uwagi całego społeczeństwa na skutki palenia tytoniu: społeczne, ekonomiczne, a przede wszystkim na skutki zdrowotne, które spowodowane są paleniem papierosów oraz e-papierosów. Równie ważny jest fakt, że osoby niepalące (w tym dzieci) mają prawo do przebywania w przestrzeni publicznej wolnej od dymu tytoniowego, bez narażania na tzw. „bierne” palenie.

Działania:

- 1 spotkanie/pogadanka w szkole ponadpodstawowej w Zespole Szkół – Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Rawie Mazowieckiej;
- 1 stoisko profilaktyczne w Szkole Podstawowej Nr 2 oraz 1 stoisko profilaktyczne w Szkole Podstawowej Nr 1;
- promowanie akcji na stronie internetowej, stronie Facebook Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rawie Mazowieckiej oraz wystawie w PSSE w Rawie Mazowieckiej.

13. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach i Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach

Celem tych inicjatyw jest promowanie wiedzy na temat odpowiedzialnego stosowania antybiotyków oraz zwiększenie świadomości, jakim zagrożeniem dla zdrowia każdego z nas jest zjawisko antybiotykooporności.

Działania:

- 1 spotkanie/pogadanka w Szkole Podstawowej Nr 4 w Rawie Mazowieckiej dla dzieci i rodziców na temat antybiotykooporności z punktem konsultacyjnym (ulotkami);
- drogą mailową przesłano prośbę o zaangażowanie się w akcję do wszystkich przychodni z powiatu rawskiego;
- zorganizowano wystawę tematyczną składającą się z 8 plakatów w przychodni VERBENA w Rawie Mazowieckiej;
- pracownicy PSSE w Rawie Mazowieckiej przyłączyli się do akcji „Go Blue for AMR” poprzez założenie niebieskiego stroju;
- przekazano materiały edukacyjne (ulotki, plakaty, broszury);
- promowanie akcji na stronie internetowej, stronie Facebook Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rawie Mazowieckiej oraz wystawie w PSSE w Rawie Mazowieckiej.

14. Działalność edukacyjna w zakresie zbierania grzybów leśnych

Celem akcji jest rozpowszechnianie wiedzy na temat grzybów, informowanie o poważnych zagrożeniach zdrowotnych oraz tragicznych konsekwencjach spożycia grzybów trujących. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rawie Mazowieckiej prowadziła poradnictwo w zakresie określania przynależności gatunkowej – wystawiono łącznie **92 atesty** potwierdzające przynależność gatunkową grzybów przeznaczonych do spożycia przez ludzi. Porady (dyżury) w.w zakresie prowadzone były codziennie od sierpnia do końca listopada w godzinach od 9.00 do 13.00 w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rawie Mazowieckiej oraz we wtorki i piątki na terenie placu handlowego RAWIAK w godzinach od 7.30 do 9.00.

Działania:

- 15 spotkań/pogadank dla podopiecznych półkolonii i obozów odbywających się na terenie powiatu rawskiego w ramach akcji Bezpieczne Wakacje;
- 1 spotkanie/pogadanka dla podopiecznych rawskiego Domu Dziecka oraz ich opiekunów;
- 1 spotkanie/pogadanka dla członków Powiatowego Koła Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków w Starostwie Powiatowym w Rawie Mazowieckiej;
- 1 stoisko/punkt informacyjno-edukacyjny podczas imprezy nad rawskim zalewem – akcja „Bezpieczne Wakacje”;
- wystawa grzybów w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rawie Mazowieckiej oraz możliwość skorzystania na miejscu z atlasu grzybów;
- promowanie akcji na stronie internetowej, stronie Facebook Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rawie Mazowieckiej oraz wystawie w PSSE w Rawie Mazowieckiej.

VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Do zadań Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego należy prowadzenie działań zmierzających do zapobiegania możliwości powstania zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi określanych podczas odbioru obiektów do użytkowania oraz podczas opiniowania dokumentacji nowych i modernizowanych obiektów.

Do zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy:

- uzgadnianie planów zagospodarowania przestrzennego w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- uzgadnianie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy do planów zagospodarowania przestrzennego,
- zgłaszanie wniosków do planów, na etapie zawiadomienia o przystąpieniu do sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego,
- opiniowanie warunków realizacji przedsięwzięć w ramach decyzji środowiskowej, zgodnie z Prawem ochrony środowiska oraz Ustawą o udostępnianiu informacji środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko,
- wydawanie opinii dotyczących zapytania o potrzebę sporządzania raportu oddziaływania na środowisko,
- opiniowanie warunków realizacji przedsięwzięcia przed uzyskaniem pozwolenia na budowę,
- wydawanie opinii dotyczących zamierzonych inwestycji na etapie projektowania,
- wydawanie opinii dotyczących zrealizowanych inwestycji rolniczych, w gospodarstwach rolnych które skorzystały z funduszy unijnych, w ramach Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- dokonywanie kontroli związku z dopuszczeniem obiektów do użytkowania.

W związku z powyższym niniejsza ocena zawiera skrócony opis spraw, którymi zajmował się dział zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w roku 2023.

1. Dla inwestycji należących do kategorii mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu może być wymagane, uzgodniono warunki realizacji w 1 przypadku.

Opinia dotyczyła przedsięwzięcia pn:

Rozbudowa istniejącego punktu zbierania odpadów komunalnych na działkach nr ewid. 88/3 i 88/4 w miejscowości Ossowice, gm. Cielądz.

2. Wydano 20 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, w których odstąpiono od potrzeby przeprowadzania tej oceny.

Opinie dotyczyły przedsięwzięć takich jak:

- Budowa farm fotowoltaicznych w miejscowościach: Komorów gm. Cielądz, Ryłsk Duży gm. Regnów, Brzozówka gm. Cielądz, miasto Rawa Mazowiecka,
- budowa studni głębinowej Nr 2A na ujęciu wody w m. Skarbkowa oraz studni głębinowej Nr 1A na ujęciu wody w m. Studzianki, gm. Sadkowie
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Białej Rawskiej,
- budowa stawu ziemnego w miejscowości Boguszyce Małe, gm. Rawa Mazowiecka
- rozbudowa istniejącego gospodarstwa rolnego o budynek tuczarni w systemie bezściółkowym wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w miejscowości i obrębie Wylezinek, gm. Cielądz,
- uruchomienie zakładu zbierania odpadów metali żelaznych i nieżelaznych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i towarzyszącą przy ul. Opoczyńskiej w Rawie Mazowieckiej,
- przebudowa drogi powiatowej nr 4101E Piekarowo – Biała Rawska,
- rozbudowa i przebudowa kompleksu hal produkcyjno-magazynowych oraz infrastruktury przemysłowej firmy Sienkiewicz Mat-Bud Sp. z o.o. zlokalizowanej w Babsku przy ul. Polnej 3,
- rozbudowa istniejącego zakładu MGL Sp. z o.o. przy ul. Opoczyńskiej w Rawie Mazowieckiej o halę produkcyjną, budynek magazynowy, wiatę, zbiornik na azot oraz plac utwardzony na zewnętrzne regały magazynowe, wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,
- budowa mostu na rzece Rawce w m. Wołucza – Etap I,
- rozbudowa istniejącej wytwórni papieru o dodatkowe powierzchnie magazynowe przy ul. Mszczonowskiej w Rawie Mazowieckiej
- rozbudowa istniejącego zakładu produkcyjnego ArcelorMittal Construction Polska Sp. z o.o. w miejscowości Konopnica, gm. Rawa Mazowiecka

- rozbudowa instalacji do przetwórstwa owoców i warzyw zakładu Fructory Sp. z o.o., w Białej Rawskiej,
 - przebudowa drogi Nr 113215E – etap 1, gm. Sadkowice,
 - przebudowa drogi wewnętrznej Konopnica – Julianów, gmina Rawa Mazowiecka,
3. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rawie Mazowieckiej w 2023 r. w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dotyczącej uzgodnienia stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wydał 17 opinii.
- Ponadto zajął 4 stanowiska dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz wydał 7 opinii dotyczących projektów planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko
4. W 2023r. w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 7 opinii, dotyczących dokumentacji projektowych.
5. W zakresie kompetencji przeprowadzono 48 kontroli, w tym w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych wynikających z art. 56 Ustawy prawo budowlane – 17 kontroli.

Do użytkowania dopuszczono, m.in: takie obiekty jak:

- oczyszczalnia ścieków w Sadkowicach,
- rozbudowa Szpitala Św. Ducha w Rawie Mazowieckiej polegająca na budowie dwukondygnacyjnego budynku z funkcją bloku operacyjnego, podręczną sterylizacją bloku, salą wybudzeniową i OIT z niezbędnym zapleczem szatniowym i socjalnym dla personelu,
- przebudowa części oddziału ginekologiczno-położniczego Szpitala Powiatowego Św. Ducha w Rawie Mazowieckiej w ramach zadania – „rozbudowa Szpitala Św. Ducha w Rawie Mazowieckiej,
- budowa Centrum opiekuńczo-mieszkalnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Rawie Mazowieckiej,
- salon samochodowy z częścią socjalno-biurową w m. Ścieki, gm. Rawa Mazowiecka
- dom weselny z częścią mieszkalną w miejscowości Łaszczyn gm. Cielądz
- budynek handlowo-usługowy „DINO” w miejscowości Cielądz gm. Cielądz, Boguszyce, gm. Rawa Mazowiecka oraz Biała Rawska,
- budynek mieszkalno-usługowego „Kręgielnia” m. Pukinin gm. Rawa Mazowiecka,

- hala produkcyjno-magazynowa na terenie Zakładu Lisicki Sp z o.o. w Rawie Mazowieckiej,
- przebudowa elewacji frontowej budynku Szkoły Podstawowej w Sierzchowach wraz z przebudową wejścia głównego oraz budowa pochylni dla osób niepełnosprawnych
- pawilon świetlicy wiejskiej w miejscowości Niemgłowy, gm. Cielądz,

W ramach tych czynności dokonywano szczegółowego przeglądu obiektu i jego otoczenia, pod kątem zgodności z dokumentacją projektową, pod względem wymagań higieniczno-zdrowotnych, sprawdzane było również czy zastosowane materiały budowlane wykończeniowe posiadają właściwe dla danego rodzaju pomieszczeń atesty higieniczne.